

možemo onda glasati o tome, da ga vraćamo u sekciju, kad ga nema?

Predsednik Miša Trifunović: Dozvolite mi da vam odgovorim na to. Evo kako. Vi ste odbacili ne član 5. da ga nikako nema, nego ste ga odbacili onakvog kakvog ga je pročitao g. izvestilac. Vi vidite, da ima čl. 5. kako ga predlaže g. Lazić i kako ga predlaže g. Ministar, pa onda zato ima da se vrati u sekciju. Ja ću staviti svaki predlog na glasanje. (Zagor.)

Stjepan Barić: G. Gjonović je stavio predlog, da se čl. 5. vrati u sekciju i to pre prvoga glasanja, ali kad je prvo glasanje obavljeno, onda treba i drugo i treće glasanje da se obavi, da vidimo, da li će se g. Lazića predlog primiti, pa ako se on primi, onda nema smisla, da se vraća u sekciju. Zato vas molim, da sad glasamo o predlogu g. Lazića.

Predsednik Miša Trifunović: Stavljam na glasanje predlog g. Gjonovića, hoće li se član vratiti i ako on propadne, onda ćemo glasati o drugom predlogu po redu. Ko je za to, da se predlog g. Gjonovića primi glasaće za, a ko je protiv glasaće protiv. (Lazić: Kako možete staviti predlog, koji je doznije došao?)

Jovan Gjonović: Ja sam u diskusiji, koju sam malo čas vodio, predložio ono zato, što je bilo raznih shvatanja ovdje u Odboru, da se čl. 5. i predlog g. Ministra Trgovine vrati u sekciju. Vi to niste hteli da primite, nego ste glasali o izvještaju sekcije. Ja

sada moj predlog, kao bespredmetan povlačim, jer neću da se više o njemu kao takvom glasa. (Zagor. — Čuje se: Tako je. Vrlo dobro.)

Dr. Momčilo Ničić: Molim vas, gospodo, postoji moj predlog, koji se poklapa sa predlogom g. Lazića i zato mi treba da glasamo tačku po tačku, pa će se onda izdvojiti oni, koji se ne budu složili. G. Lazićev predlog nemoguće je rešavati nezavisno od ostalih tačaka. G. Lazić predlaže dopune ostalim tačkama. On ne predlaže, da njegov predlog treba da zameni ceo član 5. A ako bi se rešavalo samo o njegovome predlogu, nezavisno od drugih tačaka, to bi onda značilo, da bi on trebao da zameni čl. 5. Zato ja mislim, da mi možemo primiti to da glasamo tačku po tačku s obzirom na njegov predlog, pa će se i o njegovom predlogu glasati. (Zagor. Uzajamno raspravljanje.)

Predsednik Miša Trifunović: Hoćete li da glasamo tačku po tačku, g. Laziću?

Vojislav Lazić: Ja neću da glasamo tačku po tačku, nego o čl. 5. kako je predložen s mojom dopunom. (Poslanici se izmedju sebe objašnjavaju.)

Predsednik Miša Trifunović: Molim g. izvestioca, da odgovori pristaje li na to? (Medjusobno raspravljanje medju poslanicima produžava se i dalje. Zagor.) Gospodo, ovdje se g. izvestilac i g. Ministar ne slažu, te ja ovu sednicu zaključujem, a drugu zakazujem kad se vlada obrazuje.

(Sednica je trajala do 7 sati u več.)

XXXIV. SEDNICA

ZAKONODAVNOG ODBORA

NARODNE SKUPŠTINE

KRALJEVINE

SRBA, HRVATA I SLOVENACA

držana 24. decembra 1921. god.

Predsedavajući **Predsednik Miša Trifunović.**

Sekretar dr. **Ninko Perić.**

Prisutan Ministar financija g. dr. Kosta Kumanudi, gg. referenti Ministarstva Žika Lazić i Uprave fondova Alkalaj.

(Početak u 10 i ¼ časova pre podne.)

Predsednik Miša Trifunović: Otvaram 34. redovni sastanak Zakonodavnog Odbora. Izvolite čuti zapisnik prošloga sastanka.

Sekretar dr. **Ninko Perić** čita zapisnik 33. sastanka.

Predsednik Miša Trifunović: Ima li primedaba na protokol? (Nema.) Objavljujem, da je protokol primljen.

Predsednik Miša Trifunović: Čast mi je saopštiti, da sam dobio izvještaj prve sekcije i izvještaj druge sekcije. To ćemo staviti na dnevni red ovih dana. Ima reč g. Pavle Angjelić pre prelaza na dnevni red.

Pavle Angjelić: Ja bih molio, da se u ime Zakonodavnoga odbora naloži drugoj Sekciji, da po Uredbi, koja se odnosi na Ministarstvo Prosvete pod br. 9. spiska učini predlog Zakonodavnom Odboru o

njezinom definitivnom primanju, što je neophodno potrebno da se rasprave pitanja, zbog kojih stoji više od 30 molbi učitelja u Ministarstvu Prosvete, da bi se te molbe mogle rešiti i ta Uredba protumačiti. Jer ta Uredba stilizovana je rdjavo, tako da onim kandidatima, koji su isterani iz učiteljske škole, priznaju se prava na penziju, a onim kandidatima, koji su redovno svršili učiteljsku školu i bili u ratu, nije priznato pravo na penziju. Zato neophodno je nužno, da ta Uredba što pre dodje pred Zakonodavni Odbor. Ja molim, da Zakonodavni Odbor zahteva od druge Sekcije, da ona što pre uputi tu Uredbu na rešenje Zakonodavnog Odboru. (Glasovi: Prima se.)

Predsednik Miša Trifunović: Ja ću učiniti korak kod Predsednika druge Sekcije, da ta Uredba dodje što pre na dnevni red.

Sad prelazimo na dnevni red. Prva je tačka dnevnoga reda o porezu na ratne dobitke, o porezu na zemljište u Srbiji i Crnoj Gori i o porezu na poslovni promet.

Izvestilac dr. **Slavko Šećerov:** Kao što znate, gospodo, ove Uredbe Ministarstva Finansija bile su vraćene iz plenuma u Sekciju. Sekcija Finansijska ponovo je uzela u pretres Uredbe pod Br. 25., 27. i

28: i podnosi ovaj izveštaj s tim, da se Uredba pod Br. 25. spiska o privremenom Zakonu o porezi na ratne dobiti primi sa ovom glavnom izmenom u članu 31., da se ovlašćuje Ministar Finansija, da može u slučaju žalbe narediti ponovni izvidjaj o trošku žalioaca. Ja molim, da se otvori rasprava o ovoj odredbi privremenoga Zakona o porezu na ratne dobiti, koja je uneta naknadno i da onda predjemo na definitivno izglasanje ovoga zakona.

Ministar Finansija dr. **Kosta Kumanudi**: Ja primam ovako redigovanu Uredbu.

Dr. **Svetislav Popović**: Izgleda mi da je Finansijska Sekcija uzela za podlogu Uredbu o porezu na ratne dobiti od 6. aprila. Medjutim ta Uredba izmenjena je kasnije i poslednja izmena je od 26. oktobra 1920. g. U toj poslednjoj Uredbi imade prilično izmena i zato molim, da se uzme za podlogu rasprave ova Uredba u poslednjoj redakciji od 26. oktobra 1920. godine.

Izvestilac dr. **Slavko Šećerov**: Ja pristajem, da se unesu odredbe prema Finansijskom Zakonu 1920./21.

Predsednik **Miša Trifunović**: Otvara se načelni pretres, ima reč g. Voja Lazić.

Vojislav Lazić: Ja ne mogu primiti ni u načelu ni u pojedinostima dosadašnju Uredbu o porezu na ratne bogataše. Kolika je nepravda učinjena ovim zakonom onim ljudima, koji su se borili i koji su založiti svoj život za slobodu narodnu, ja mislim, da je to svima jasno. Ja sam svestan toga, da državu kao našu zajednicu, kao zajedničku kuću treba da pomazemo podjednako svi i terete, koji se pojave za održavanje te kuće, treba da snosimo zajedno i u onoliko meri, koliko dozvoljava naša fizička snaga. Medjutim šta vidimo u toku ovih ratova? Vidimo da tu zajedničku kuću nismo pomagali dovoljno svi i onako kako bi trebalo, da čine njeni članovi u onoj meri, kao što im je dužnost nalagala. Mi smo imali jedan rat, koji je imao da dađe slobodu svima podjednako i prema tome mislim, da smo dužni svi da za tu slobodu podnosimo žrtve svi podjednako. Ali mi se nismo žrtvovali svi podjednako, nego su se pojedini žrtvovali za opšte dobro i dok su se pojedinci žrtvovali, dotle su drugi radili i stvarali kapitale i prema tome može se komotno reći, da je ovaj rat bio nekome rat, a nekome brat.

Ja mislim, da smo svi dužni da uložimo svoje tekovine iz ovoga rata u našu zajednicu solidarno, jer država se zasniva na solidarnosti njenih članova a tu solidarnost treba da podnesemo na ravne delove. Ali u ovome ratu vidimo, da te solidarnosti nije bilo. Na jednoj strani borili su se borci na frontu i oni su svoju tekovinu dali na opšte dobro države. Njihova je tekovina današnja naša sloboda. I kad su oni, gospodo, tu svoju tekovinu dali na opšte dobro, onda treba i svi drugi, koji nisu učestvovali u ratu, koji su bili u pozadini, koji su bili kod svojih kuća, koji su pravili kapitale, tu svoju tekovinu da ulože na opšte dobro. Ja smatram, da treba da se izravnaju. Borci su uložili svoju tekovinu, a sada treba da ulože svoju tekovinu i oni, koji se nisu borili nego su privredjivali i stvarali kapital. I zato nalazim, da je u opšte ovaj zakon bio iz osnova pogrešan. On je u svome principu dozvolio izvesnu dobit i u toku rata, on je dozvolio i stvaranje kapitala u toku rata. Medjutim on nije trebao da stane na tu osnovicu. Ja bih bio za to, da sve ono što je u toku rata prinovljeno, što je u toku rata zaradjeno, bude dato opštoj

zajednici, jer je nemoguće zamisliti kao pravdu, da jedni ljudi ginu, daju svoje živote, upropašćuju svoje imanje, a da za to vreme drugi ovamo prave kapital i koristeći to vreme kada drugi da učestvuju zajedno u borbi sa svojim drugovima a za dobro nacije i za dobro države, nemoguće je zamisliti, velim, da se oni onda bogate. I zato ja polazeći iz toga stanovišta pravde i solidarnosti zajednice, da sve u opšte što god je neko u toku rata prinovio da dâ na opšte dobro zajednice, treba da dâ državi ne mogu se složiti ni primiti ni jedan od ovih ovako predloženih zakona o porezivanju ratnih bogataša, nego bih predložio, da se obrazuju sudovi, koji će da utvrde šta je ko u toku rata prinovio, pa da se to oduzme na korist države, odnosno na korist zajednice te da se na taj način izravnaju oni, koji su zaista stvorili ovu slobodu koji su stvorili ovu državu sa onima, koji su pravili bogastva. Prvi su dali sve svoje tekovine u toku rata, koje su stekli i pravo je, da i ovi drugi, koji su se u toku rata obogatili, dadu sve to na opšte dobro države.

To sam imao da kažem u načelu što se tiče ovih zakona o porezivanju ratnih bogataša. A kad predjemo na pojedinosti, ja ću onda izneti kod pojedinih članova kako mislim i težim, da se pojedini članovi rediguju:

Predsednik **Miša Trifunović**: Ima reč gospodin Ministar Finansija dr. Kosta Kumanudi.

Ministar Finansija dr. **Kosta Kumanudi**: Ja bih kao Ministar Finansija prihvatio predlog gospodina Vojislava Lazića, jer bi se državne kase odmah napunile. Ali se mora voditi računa o tome, da je ovo, što predlaže gospodin Lazić, povreda Ustava i time se vezuju ruke Ustavu, jer je ta konfiskacija povreda privatne svojine, koja je u Ustavu zaštićena, i samo jedan korak treba, pa da gospodin Vojislav Lazić postane boljševik.

Medjutim, mi smo učinili ono što je Ustavom dopušteno i što se u svima neboljševičkim zemljama radi, mi smo opteretili porezom ratne bogataše. I to opterećivanje porezom ide kod velikih bogatstava do skoro 80%. Na taj se način gotovo postigao zakonskim, pravilnim putem cilj, tako da su oni, koji treba najviše da budu opterećeni i opterećivani, a to je cilj gospodina Voje Lazića. (**Vojislav Lazić**: I ako nije ušlo u državne kase ništa.)

Predsednik **Miša Trifunović**: Ima reč gospodin Nastas Petrović.

Nastas Petrović: Moram da progovorim nekoliko reči o predlogu gospodina Lazića. Ovako kako se sluša, ako se ne razmišlja o posledicama kada bi se to primilo, izgleda simpatično i može da zavede naivne ljude, da u momentu izglasaju to. Ali gospodin Lazić kao pametan čovek, a ja mislim, da je pametan i bistar čovek, ako malo dublje počne razmišljati o posledicama, koje bi nastupile kada bismo takvu jednu odluku doneli, uvideo bi i sam, da ne smemo to učiniti. Evo vidite, u toku rata nisu se obogatili samo oni, koji su utekli iz vojske, koji su zabušili, a ja verujem da ih ima, nego su za vreme rata obogatili se i oni, koji nisu bili vojni obveznici, ili po svojoj nesposobnosti ili po svojoj starosti. Kada biste vi, gospodine Laziću, doneli jednu takvu odluku, da sve ono, što se za vreme rata zaradilo, da se sve to slije u državnu kasu, onda bih vas zapitao kakva bi situacija u jednoj državi, u jednome društvu nastala. Bilo je ratova i još će biti ratova i kada svaki onaj, koji ima pravo da radi zna, da će mu sve ono što zaradi država oduzeti, da bi se postigla ta dobit,

koja bi bila postignuta trenutno, vi biste savršeno privredni život u jednoj državi za vreme rata ukočili. Gospodine Laziću, danas u modernom društvu za vreme rata privredni život se ne koči. Ja vas pitam, šta bi radili poljoprivrednici, seljaci, koje vi zastupate, kada bi ta ukočenost privrednog života za vreme rata nastala? Da li bi oni imali kome svoje proizvode prodavati i da li bi neko kupovao te proizvode, kada zna da svaka para koju zaradi mora otići državi. Vidite tako i najlepše stvari mogu, ne mogu, nego izgledaju često puta vrlo nesretne, kad se dublje razmišlja. Mi to ne smemo raditi. Ne smemo mi jednom ovakvom odlukom za vreme rata ukočiti svaki privredni život u zemlji, jer bi onda celo društvo odveli u jedan sunovrat, jer za vreme rata država traži prihode sebi.

Ima nešto drugo, što se treba i mora učiniti. Ima ratnih bogataša, koji su se koristili teškim prilikama u zemlji, koji su izabrali jednu najzgodniju atmosferu u kojoj se da zaradjivati mnogo bez velike kritike. Te bogataše treba da opteretimo i to čime? Opteretimo ih porezom na ratne dobitke, onom porezom, kojim su ratni bogataši opterećeni i u drugim zemljama. To i mi dakle treba da učinimo a nikako da se sve oduzme. Sada da ne govorim o onome što je naveo gospodin Ministar Finansija, da bi se, ako se donese jedna odluka u smislu predloga gospodina Voje Lazića, da bi se time udarilo na princip privatne svojine. Zbog toga ja vas molim, gospodine Laziću, da odustanete baš u interesu zemljoradnika, koje zastupate, od vašeg predloga.

Predsednik Miša Trifunović: Gospodo, dozvolite mi da učinim jednu primedbu. Ja vam obraćam pažnju, da mi imamo još tri do četiri dana rada. Ja bih vas zamolio, da veliku debatu ne držimo i da se ne udaljujemo od stvari nego da pristupimo manje više glasanju. (**Nastas Petrović:** Kad se istakne tako krupan princip, kao što je istakao gospodin Lazić, moramo govoriti.) Ja vas molim, gospodo, da ne bude debate više, inače ne možemo ništa učiniti.

Ja ću se, gospodo, strogo od sada držati poslovnika i neću davati dva puta o istoj stvari da se govori, jer to izrično poslovnik zabranjuje. Mi imamo svega 4 dana rada a imamo 50—60 uređaba. Ovo je specijalna debata, nije načelna. Ima reč gospodin Vilović.

Osman Vilović: Gospodo ovaj zakon o porezi na ratne dobitke po svojoj tendenciji, u svojoj bitnosti je dobar, ali u praksi njegovo provodjenje dovodi naš trgovački i obrtnički svijet u vrlo neugodan položaj, dovodi u pitanje egzistenciju naših trgovaca i obrtnika. Motivi ovoga zakona bili su koliko god finansijski isto toliko, gospodo, i socijalno ekonomski. Pravo je, da se onome, koji se je koristio ratnom konjunkturuom i na brzi način došao do velikog kapitala i imetka, oduzme jedan deo toga imetka i da se upotrebi za državu, za opštu korist naroda.

Gospodo, govoreći o ovome zakonu, imadem u vidu prilike u Bosni i Hercegovini. Razrez i pobiranje ovoga poreza kod nas u Bosni i Hercegovini uništice posve u ekonomskom pogledu naše trgovce i obrtnike. Velike su svote udarene na obrtnički i trgovački stalež, koji danas prodaje, verujte, gospodo, svoj predratni imetak ili se zadužuje kod banaka i plaća ratnu porezu. Mi imadem jedan slučaj, koji se desio u Beljini na jednom sitničaru Meniševiću, kome traže 146.000 kruna poreze. On se zadužio za 60.000 kruna i platio prvu ratu ratne poreze a za ostatak od 80.000 kruna mora prodati predratnu

kuću i platiti taj porez. U nas su odbori takvi da kod razreza ovog poreza ne uzimaju u obzir ekonomsko stanje niti inače druge okolnosti pojedinaca, pa da prema tome udaraju porez, kako će to moći snositi ekonomska snaga poreznih obvezanika, nego od oka paušalno razrezuju taj porez i ovako dovode imetak naših građana u pitanje. Ja bih bio uvek za ovakav porez, ali da se pravedno odmjeruje i u praksi provadja onako kao što se provadja u Srbiji. U Srbiji se poreski odbori osnivaju na temelju izbora pojedinih opština u sporazumu sa trgovcima i obrtnicima. Kod nas u Bosni toga nema, nego to radi poreske vlasti kako hoće i prema tome se odmjeruje porez bez obzira na ekonomsko i finansijsko stanje poreskih obvezanika i bez obzira na njihovu zaradu. Ja bih glasao za ovaj zakon ali s tim uvjetom, ako bi gospodin Ministar Finansija bio voljan, da dosadašnji razrez poreza stavi pod reviziju, da se ispita ponovo čitav porez i tek onda da se postupa prema toj reviziji. Inače sam protiv njega i glasaću protivno.

Predsednik Miša Trifunović: Ima reč gospodin Ministar Finansija.

Ministar Finansija dr. Kosta Kumanudi: Gospodo, ovde nije u pitanju zakon, pa da govorimo o onom, što gospodin Vilović predlaže. Tu je u pitanju način, na koji se zakon primenjuje. Tu ni Ministar Finansija ne može ništa učiniti. Ako su odbori rdjavo sastavljeni, sastavljeni su krivicom lokalnih prilika. Ne može se iz Ministarstva Finansija niti po samom zakonu učiniti da se neki naročiti ljudi uvedu u poreske odbore. Gospodin Vilović predlaže, da se zavede sistem, kakav postoji u starim granicama Srbije, gde opštinski odbori biraju članove poreskog odbora. Ja ne bih imao ništa protiv toga, ali teškoća je u tome, što nema u Bosni svuda opštinskih odbora, koji će birati taj poreski odbor. (**Kapetanović:** Svako sresko mesto ima odbor i sresko mesto daje te članove.)

Drugo, ja ne vidim, da imamo potpunu pouzdanu garanciju, da će odbor na takav način sastavljen pravično razrezivati taj porez. U starim granicama kraljevine Srbije postoji ovaj način, koji predlaže gospodin Vilović i iz starih granica imamo masu i masu žalbi, da je taj porez odviše visoko razrezivan. Da baš i promenimo taj sistem, ne možemo dobiti garanciju, da će biti pravično razrezivan porez, a ja bih pristao, da se način naplate poreze, a nije samo reč o ovome porezu nego o svima porezama, ostavi za zakon specijalan o porezi i da ne zavodimo samo za ovu vrstu poreze jedan sistem a za drugu da ostane stari. Ja bih vas molio, kad bude došao opšti poreski zakon, da onda o načinu razreza poreze donesemo jednu odredbu, koja bi bila takva, kakvu predlaže gospodin Vilović i kako bismo se sporazumeli. (**Osman Vilović:** Šta je sa revizijom poreze na ratne dobiti?) Vi znate, da se može podnositi žalba protiv poreze na ratne dobiti. (**Osman Vilović:** Ako ostane poreza na ratne dobiti, kao što je razrezana, mnogi će biti dovedeni do prosjačkog štapa.) Žalbe se ispituju i pregledaju, ali kažem, da tih žalbi imamo iz sviju krajeva kraljevine Srbije i neću preterati, ako kažem, da na 100 poreskih obvezanika 95% se žale.

Predsednik Miša Trifunović: Ima reč gospodin Gjonović.

Jovan Gjonović: Hteo bih da kažem samo nekoliko reči povodom predloga gospodina Lazića. Mogu odmah da kažem, da je ono, što je gospodin Lazić kazao, meni vrlo simpatično. Ali, samo tako,

ako je gospodin Lazić mislio, da treba uvesti jedan naročiti porez. Ne smatram, da bi to bila nekakva konfiskacija. Ja ne bih bio za konfiskaciju takve vrste, nego za jednu pravičnu porezu, a to je: da se onaj višak zarade, da se one velike vrednosti, koje su ljudi pribavili u toku rata, vrlo često i na etički nedozvoljen način porezom odbiju i da se jedan deo njihov dadne društvu. Takav predlog i veoma je simpatičan i izvodljiv. I, na kraju krajeva, ja bih i sad i uvek bio za jedan takav predlog.

Meni se čini, da to ne bi bio boljševizam, kako kaže gospodin Ministar Finansija. (Ministar Finansija dr. **Kosta Kumanudi**: To bi bilo oduzimanje privatne svojine.) G. Ministre, svaki je porez uzimanje privatne svojine. Svaki porez, koji udarite na čoveka, to je oduzimanje njegove privatne svojine to sigurno znate! Mi na kraju krajeva, ni našim Ustavom nismo idolopoklonički gledali na privatnu svojinu. Mi smo naš Ustav napravili tako, da se može u interesu društva i eksproprijirati i konfiskovati privatna svojina! (Ministar Finansija dr. **Kosta Kumanudi**: Ali sačuvao se princip privatne svojine.) Da, mi smo sačuvali princip, ali smo napravili nekoliko prozora tako, da država može kroz njih da prodje i da uzme privatnu svojinu ako bi to bilo u interesu celine. (Ministar Finansija dr. **Kosta Kumanudi**: Izričito smo zabranili konfiskaciju.)

Ja ne bih bio, kažem, za predlog gospodina Lazića, kad bi to bila konfiskacija, ali ja sam za to, da to bude u vidu poreze. Meni se čini, da s te strane ne bi došao boljševizam i od toga boljševizma, najzad, ne bi bilo opasnosti. Ja se, po duši, bojim od boljševizma, koji država zastupa, a to je boljševizam od ozgo. (Ministar Finansija dr. **Kosta Kumanudi**: U čemu je taj boljševizam?) Boljševizam taj je u ekonomskoj i finansijskoj anarhiji. (Ministar Finansija dr. **Kosta Kumanudi**: To nema nikakve veze sa porezom.) Ima veze, jer ta anarhija u centru izaziva povećanje izdataka, a tim i poreza. I kad bismo napravili red gore, kad bi iščezao boljševizam od ozgo, ne bi bilo opasnosti ni od boljševizma od ozdo.

Pored toga ja bih bio za to, da se rok predviđen ovim zakonom pomakne napred. Ratno stanje ne traje samo dotle, dokle rat traje. Ratno stanje produžuje se de facto i posle. Čak i ovo što imamo sad, posledica je ratnog stanja. Stoga bih bio za to, da se rok, koji je ovaj zakon utvrdio kao poslednji rok za razrez i naplatu ratne poreze, pomakne malo dalje. Jer godina, koja dolazi posle one, koju je zakon utvrdio kao maksimum — mislim kraj 1919. — tako isto je jedna nenormalna godina, kad su bile zarade velike i kad su ljudi na nedozvoljen način dolazili do velikih zarada na račun celine. Tu bi godinu, a to je 1920. trebalo porezati kao i one ranije. To bi bilo moje mišljenje i moj predlog.

Predsednik **Miša Trifunović**: Ima reč gospodin Said beg Filipović.

Said beg Filipović: Ovde se radi o jednome porezu na ratne dobiti. Mi mislimo, da je ovaj porez u nekim krajevima vrlo težak. Gospodin Lazić polazi s toga stanovišta, da taj porez nije preveliki i da bi ga trebalo povećati. Dobro, ja bih pristao na stanovište gospodina Lazića, ali da uzmemo i one u oči rata od početka 1914. godine, koji je što imao, pa da vršite porezivanje te da se vidi ko šta ima, pa bilo za vreme rata ili posle rata, pa neka se svi podjednako optereće i rasporezuju, mi bi videli ko će dobiti a ko će izgubiti. (**Nastas Petrović**: Onda tek ne bi ništa videli.)

Vojislav Lazić: Ja sam hteo da se ogradim od onoga, što se ovdje od neke gospode moj predlog tumaci kao boljševizam. Predlog, koji sam učinio, ne može se smatrati kao nekakav boljševizam, jer ja sam mislio i mislim, da treba ratne bogataše, koji su u ratu stekli kapitale, dok su drugi ginuli, da stvore ovu zajednicu; na način, kako sam predložio porezom opteretiti. (**Milorad Vujičić**: Vi ste drugo predlagali. Vi ste predlagali, da im se oduzme sve imanje, koje su za vreme rata stekli.) Jeste, ali to nije nikakav boljševizam, nego pravda i pravedna poreza, kojom se porezuju imanja ratnih bogataša za to, što su oni drugi porezani životima.

Dalje, gospodin Ministar je kazao, da je 80% porezano. Medjutim mi smo čuli i ne možemo primiti vašu ispravku za to, što se u jednoj običnoj porezi ne može naplaćivati i porez na ratne dobiti. Isto tako gospodinu Nastasu Petroviću odgovorio bih, da su baš seljaci u ovome ratu propali. (**Nastas Petrović**: Ja to ne verujem.) Na selu nema ratnih bogataša nego po varošima, a ako bi ih i bilo neka se i oni porezuju.

Predsednik **Miša Trifunović**: Predlog gospodina Gjonovića je primio i gospodin izvestilac da se produži do kraja 1920. godine. Pristupićemo glasanju. U ovom zakonu je izmena kod člana 31., s toga ću staviti na glasanje onako kako je pročitao izvestilac. Izmenu je primio gospodin Ministar. Načelna je debata svršena.

Izvestilac dr. **Slavko Šećerov**: Sekcija predlaže samo izmenu u članu 31., po kojoj se to pravo žalbe olakšava. Izmena glasi ovako: »Ovlašćuje se Ministar Finansija da može u slučajevima žalbe na nepravilan razrez poreze na ratne dobitke, naročito, kad je doneta odluka o razrezu dobiti bez prijave, razrez poništiti i narediti ponovo izvidjaje i razrez o trošku žalioaca.«

Predsednik **Miša Trifunović**: Stavljam na glasanje od člana 1. do 30. Ko je za to, da se primi, neka izvoli sedeti a ko je protiv neka izvoli dići ruku. (Većina prima.) Objavljujem, da su svi članovi od 1. do 30. primljeni.

Sad dolazi ova izmena kod člana 31., oko koje je bilo debate. Stavljam na glasanje onako kako je izvestilac pročitao. Ko je za to, da se primi neka izvoli sedeti, ko je protiv neka izvoli ustati. (Većina sedi.) Objavljujem, da je ova izmena primljena.

Sad ćemo pristupiti definitivnom glasanju od člana 32. do kraja, sa redakcijom gospodina Gjonovića i prelaznim naredjenjima. (Dr. **Halil beg Hrasnica**: Ja bih imao da stavim primedbu.) Sad je dockan, gospodine Hrasnica, jer je debata svršena. Vi možete biti protiv. Molim gospodina sekretara, da izvoli proživati.

(Nastaje glasanje. — Posle glasanja.)

Predsednik **Miša Trifunović**: Glasalo je svega 14 poslanika. Glasalo je 11 za i 3 protiv. Objavljujem, da je ovaj zakon primljen.

Izvestilac dr. **Slavko Šećerov**: Sad dolazi privremeni zakon o razrezu poreze u Srbiji i Crnoj Gori za 1920./1921. od 27. juna 1921. godine. On je vraćen zbog toga, što su se pojedina gospoda žalila, da je povećan neposredni porez na zemljište na trostruku svotu. Sekcija je odlučila, da ovaj predlog primi s tim da u članu 2. otpadne poslednja rečenica, koja glasi: »Izuzetno od člana 10., 11. i 12. zakona o neposrednom porezu na sva zemljišta u Srbiji i Crnoj Gori povećava se tri puta količina neposrednog poreza.«

Vojislav Lazić: Molim, da se pročita redigovan član i da se napiše, da znamo za što glasamo.

Predsednik Miša Trifunović: Gospodin Ministar Finansija pristaje da otpadne.

Ministar Finansija dr. Kosta Kumanudi: Gospodo, ja pristajem zbog toga, što sam u finansijski zakon za ovu godinu uneo dva predloga o tome, kako bi se zaveo nov porez za celu državu i da zbog toga nije potrebno, pošto mislim, da se tim porezima može da pokrije deficit u budgetu. To je razlog zbog koga sam pristao, da se ovaj stav izbaci iz predloga.

Predsednik Miša Trifunović: Reč ima gospodin izvestilac.

Izvestilac dr. Slavko Šećerov: Ceo član 2. glasi ovako: »Razrez poreza na zemljište u seoskim opštinama u Srbiji i novim oblastima Crne Gore izvršen je za 1919. godinu, koji je produžen član 101. privremenog finansijskog zakona 1920./1921. godine važiće i za ovu budžetsku godinu i u starim oblastima Crne Gore izvršiće se nov razrez poreza na zemljište za ovu budžetsku godinu u svemu po zakonu o neposrednom porezu za Srbiju i upustvima, koja je za izvršenje razreznog poreza izdao ili koja bude izdao Ministar Finansija.

U onim slučajevima, u kojima Ministar Finansija dobija uverenje, da je razrezni porez za ranije ili za ovu budžetsku godinu na zemljište u seoskim opštinama koji je izvršen prema odredbama privremenog finansijskog zakona za 1919./1920. godinu nepravilan i pogrešan, može narediti nov razrez poreza na zemljište za 1921./1922. godinu na način koji Ministar Finansija propiše.

Predsednik Miša Trifunović: Ja ću staviti član 1. na glasanje. Ko je protiv neka izvoli dignuti ruku, a ko je za neka izvoli sedeti. (Svi sede.) Objavljujem, da je član 1. primljen.

Stavljam član 2. onako izmenjen kako ga je pročitao gospodin izvestilac, na glasanje. Ko je za to, da se izmenjeni član primi neka izvoli sedeti, a ko je protiv neka dignu ruku. Objavljujem, da je član 2. ovako primljen.

Od člana 4. do kraja stavljam sve na glasanje. Ko je protiv neka dignu ruku, a ko je za neka izvoli sedeti. Objavljujem, da je član 4. primljen.

Sad možemo da definitivno rešavamo. Molim gospodina sekretara, da čita.

(Nastaje glasanje. — Posle glasanja.)

Glasalo je svega 16: 14 za, a 2 protiv. Objavljujem, da je ovaj zakon definitivno primljen.

Prelazimo na 3. tačku dnevnoga reda: Zakon o porezu na poslovni obrt. Reč ima gospodin Vilović.

Osman Vilović: Pre prelaza na treću tačku dnevnoga reda hoću da dam izjavu: U jednoj od prošlih sednica Zakonodavnog Odbora ova je osnova o porezu na poslovni obrt pala. Glasovi su bili raspoloženi i kad su glasovi raspoloženi, po poslovnom redu ta osnova sama po sebi pada. Stojeći na stanovištu da je ta osnova pala i da će se narod s ovim zakonom na poslovni obrt opteretiti, a njegova finansijska snaga neće to moći podnositi, izjavljujem, da mi nemožemo kod toga bezakonja sudjelovati i ponovno ovu stvar tretirati a pogotovo kada ste izglasali u ovoj sednici još jednu povišicu poreza, pa za to nećemo sudjelovati u sjednici Zakonodavnog Odbora, nego ćemo se apstinirati.

Predsednik Miša Trifunović: Reč ima gospodin izvestilac.

Izvestilac dr. Slavko Šećerov: Gospodo, istina je, da je ova uredba bila predmetom žestoke debate u Zakonodavnom Odboru. Tačno je to, da su prilikom jednog glasanja glasovi bili prepoloženi. Ali naknadno u Zakonodavnom Odboru konstatovano je, da je to bilo glasanje, koje nikako nije bilo izraz raspoloženja većine i nije predstavljalo volju većine. Ta je uredba bila vraćena sekciji natrag i sekcija predlaže, da tu uredbu primite bez izmene.

Predsednik Miša Trifunović: Reč ima gospodin Ministar Finansija Kumanudi.

Ministar Finansija dr. Kosta Kumanudi: Molim, gospodo, da se ova tačka skine sa dnevnoga reda.

Predsednik Miša Trifunović: Gospodin Ministar traži, da se ova tačka povuče. Reč ima gospodin Vojislav Lazić.

Vojislav Lazić: Ja nisam saglasan s tim, da se ova tačka skine sa dnevnoga reda za to, što smo mi doneli odluku, da se za danas stavi na dnevni red. (Dr. Ninko Perić: Kad gospodin Ministar traži to treba i primiti.) Vi hoćete da uzurpirate nečije pravo ovde, kad hoćete da glasate a nećete da čujete razloge. Mi smo doneli odluku, da se ova tačka stavi na dnevni red za danas. Ako je skinemo sa dnevnoga reda, nemamo dovoljno garancije, da li će ovaj zakon ponovo izaći u Zakonodavnom Odboru na pretraganje. Ja bih molio, da vodite računa o roku, jer bilo bi nezgodno na osnovu člana 130., pošto će isteći rok, Zakonodavni Odbor onda ne bi mogao da o tome radi. Ja bih molio, da se ne krši odluka Zakonodavnog Odbora i kad se već stavi na dnevni red izvestan zakon, treba o njemu da se reši.

Predsednik Miša Trifunović: Reč ima gospodin Nastas Petrović.

Nastas Petrović: Jedan je ustavljen red u parlamentarnom životu, kad Ministar zatraži, da se jedan zakonski predlog skine sa dnevnoga reda, onda o tome nema diskusije, on se prima. Ima izuzetaka u parlamentarnom životu, kad opozicija hoće po što po to, da napravi zakon i da ruši vladu: Inače, ako to nije cilj opozicije, nego kritika, onda svaka lojalna opozicija mora to da primi.

Vojislav Lazić: Ja molim, da nam gospodin Predsednik zagaranjuje, da će ovaj predlog izaći na dnevni red pre isteka roka našem radu. Ako gospodin Predsednik to nama zagaranjuje, onda možemo pristati.

Predsednik Miša Trifunović: Gospodo, ja nemam šta da garantujem, pošto vi sami odredjujete dnevni red.

Ljuba Jovanović: Ako se stane na ovo gledište, da je 28-og decembra poslednji dan roka do koga se mogu pregledati uredbe, onda je ova bojazan g. Lazića do izvesne mere opravdana. Zato ja mislim, pošto smo se dogovorili, da ćemo o ovom predlogu rešavati pre 28., da možemo ovaku izjavu dati, što se tiče Vlade i celoga odbora i da će to doći kao prva tačka na dnevni red prve nove sednice.

Predsednik Miša Trifunović: Gospodin Ministar izjavljuje, da će ova stvar doći na dnevni red prve sednice i to kao prva tačka. Ja ću tu sednicu zakazati još za danas posle podne.

Pavle Angjelić: Mi smo se sa g. Hohnjecom i njegovom grupom sporazumeli, da se o ovoj stvari ne diskutuje, dok se oni ne budu vratili.

Predsednik Miša Trifunović: Tačno je ovo što izjavljuje g. Angjelić i ja ću stoga ovu stvar staviti

na dnevni red za sednicu od 27. o. m. Jeste li, dakle, i vi za to, da se ova stvar skine sada sa dnevnoga reda? (Glasovi: Jesmo.)

Onda prelazimo na drugu tačku dnevnoga reda, na pretres uredbe o Upravi Fondova. Molim g. izvestioca, da nastavi čitanje. Prešlog puta došli smo do čl. 5.

Vojislav Lazić: Član 5. odbačen je prošloga puta onakav kakav je iz sekcije izašao i sada dolazi na dnevni red to, da se glasa o ovome članu onako kako je predložen s mojom dopunom. Zato ja i tražim, da se sada to učini.

Predsednik Miša Trifunović: Ja mislim, da glasamo tačku po tačku.

Vojislav Lazić: Taj je član odbačen onako kako je iz sekcije izašao, i sad ima da se glasa o njemu sa mojom dopunom.

Jovan Gjonović: Ovaj član, ovakav kakav je, odbačen je i prema tome mi i nemamo Uprave Fondova. Medjutim, mi svi želimo, da Uprava Fondova postoji, i da se organizuje kao što treba. Zato, treba da se sporazumemo kako ćemo da izađemo iz ove situacije, a da ne bismo glasali o nečemu što je definitivno propalo na prvom glasanju. Ako glasamo tačku po tačku ovoga člana kako se predlaže, meni izgleda, da je to nelogično i nemoguće. Ja to smatram kao jednu nelogičnost koja je isključena, i nalažim, da treba da se glasa o predlogu Lazićevom onako kako ga je on postavio, t. j. ceo član sa njegovim dodacima. To je po mom shvaćanju, jedini mogući izlaz iz situacije stvorene glasanjem na prvoj sednici.

Predsednik Miša Trifunović: Ako se ovdje budemo držali striktno poslovnika, onda nećemo stvar izvesti na čisto, jer onda Uprave Fondova i nema, nego ovde moramo biti širokogrudni i lojalno se sporazumeti kako ovu stvar da rešimo.

Nastas Petrović: Ja sam i prošlog puta razumeo, da je zahtev g. Lazića u tome, da se o njegovom predlogu glasa. Kad je propao član 5. bez dodatka, bez izmena i dopuna, on sada traži, da se o tome članu glasa sa njegovim dodacima. Prema tome, gospodo, mi se nećemo ograđivati ni o kakvo pravilo, ako budemo glasali o njegovom predlogu. Sva je stvar ovde u tome, što je g. Lazić iskoristio jednu priliku, gde je mogao sa svojim predlogom da uspe, i mi sada moramo o tom njegovom predlogu i da glasamo.

Pavle Angjelić: Ovde je jedna zabuna i zato je neophodno potrebno, da ja dam izjavu i objasnim, zašto sam prošloga puta glasao, da se ovaj član 5. odbaci, onako, dakle kako je i opozicija glasala. Najglavniji razlog koji me je pri tome glasanju rukovodio bio je u tome, što se stvaranjem Državne Hipotekarne Banke sa ovim izmenama i dopunama, koje su predloženi od strane sekcije, ide na ruku tome, da se stvori jedan veliki državni zavod, koji će biti sastavljen od državnih, trgovačkih i ostalih društvenih slojeva, pupilni i depozitni novac, a kojim će se pomagati samo trgovački i činovnički red. I onda dolazi predlog Lazićev: da, bar do osnivanja Agrarne Hipotekarne Banke, koja se toliko obećava zemljoradnicima, dođe ova uredba, koju on predlaže a kojom ima da se zemljoradnicima i zemljoradničkim zadrugama omogućiti, da se, koliko toliko, mogu poslužiti kapitalom ove Državne Hipotekarne Banke. On čak svoj predlog i ne precizira, a ja bih išao još i dalje sa tim predlogom, da se samo polovina onog kapitala, koji mi po ostalim staležima dajemo, može drugima izda-

vati, a druga polovina da se mora izdati samo zemljoradničkim zadrugama sve dotle, dok se ne osnuje Agrarna Banka, koja će pomagati zemljoradnički kredit. Zbog toga ja slažući se sa predlogom g. Lazića hoću da konstatujem, da ljudi, koji budu protiv njegovog predloga glasali, rade protivu zemljoradničkog naroda u celoj Kraljevini.

Nastas Petrović: Ja hoću da iznesem nekoliko statističkih podataka, da pokažem neosnovanost g. Angjelićevih tvrdjenja.

Gospodo, Uprava Fondova je pre rata izdala zemljoradnicima 13,188.130 dinara na njihova zemljoradnička imanja. (Pavle Angjelić: A 91 milion na varoške zgrade!) Jeste, 91 milion, ali to sada posle rata i to iz uloga, a ne iz fondova, a onih 13 miliona izdati su pre rata.

Referent Uprave Fondova sekretar **Alkalaj:** U ovu sumu od 91 milion, koju je spomenuo g. Angjelić, ulaze i opštinski zajmovi, na primer zajam Beogradske opštine od 25 miliona i još neki drugi zajmovi opština i samoupravnih tela.

Predsednik Miša Trifunović: Gospodo, pristupićemo glasanju o predlogu g. Lazića. Dakle, gospodo, stavljam predlog g. Lazića na glasanje — ceo član kao i prvi put što sam ga stavio.

Vojislav Lazić: Moj predlog je, da kod ovoga člana na kraju treba da dodje tačka 20., koja ima da glasi: »Da daje zajmove zemljoradničkim zadrugama i njihovim savezima prema njihovim pravilima potvrđenim na osnovu zakona o zemljoradničkim i zanatskim zadrugama«.

Nastas Petrović: Molim vas, da se doda ovom predlogu g. Lazića još samo to: »Dok se ne stvori agrarna banka«.

Vojislav Lazić: Ja mislim, da ostane ovaj član sa dodatkom ovako kako sam ga predložio, a Zakonodavna Skupština, koja bude donosila zakon o Agrarnoj Banci, može u isto vreme povući ovu re-dakeiju. (Čuje se: Dobro je!)

Predsednik Miša Trifunović: Predlog g. Lazića stavljam na glasanje. Ko je za to, da se član 5. primi sa dopunom g. Lazića neka izvoli glasati »za«, a ko je protiv glasaće »protiv«. Glasace se poime-nično.

Nastas Petrović: Možemo primiti i bez glasanja, ako se sporazumemo.

Milorad Vujičić: G. Lazić predlaže novi član i da ne bi pisao sve od početka, on je rekao: usvajam sve i hoću još tačku 20. da se ona doda.

Dr. **Halil beg Hrasnica:** Ja držim, gospodo, da se čitava stvar treba da vrati u sekciju, jer predlog g. Lazića nije ceo član sa dopunom, već samo njegove dopune.

Milorad Vujičić: Sekciji se stvar vraća samo onda, ako se ovde ne bi ona mogla da reguliše.

Vojislav Lazić: Gospodo, bila su tri predloga: prvi je predlog sekcije, drugi je predlog moj i ja sam svojim predlogom primio, ceo član, samo tražim, da se doda tačka 20. i onda je bio treći predlog g. Ministra Trgovine. Dakle znači, da su bila prvo dva predloga, jedan bez moje dopune i jedan sa mojom dopunom. Na glasanje je stavljen predlog bez moje dopune i on je propao i sad ima da se stavi na glasanje predlog sa mojom dopunom. Ja mislim, da se je to moglo svršiti još one večeri a ne tek danas.

Predsednik Miša Trifunović: Gospodo, predlog sekcije je propao, sad dolazi predlog g. Lazića i o

njemu ćemo glasati. I tu nema ničega naročitog, g. Hrasnica.

Dr. Halil beg Hrasnica: Predlog g. Lazića je bio samo dopuna, a ne ceo član sa dopunama.

Nastas Petrović: Molim vas, gospodo, zamislite samo ovu situaciju da se ne glasa o predlogu g. Lazića. To ne može da bude i mi moramo glasati o njegovom predlogu, koji sadrži ceo član sa dopunom.

Dr. Halil beg Hrasnica: Ali molim Vas, g. Lazić je predložio samo dopunu i ništa više.

Nastas Petrović: Kad glasamo o njegovom predlogu, mi moramo glasati i o celom članu 5. jer je njegov predlog dopuna, koja bez člana 5. ne vredi ništa.

Milorad Vujičić: Gospodo, bio bi vrlo smešan predlog g. Lazića, kad bi se glasalo o njegovoj dopuni, a bez člana 5.

Dr. Halil beg Hrasnica: G. Lazić je bio predložio samo dopunu i ništa više i onda, gospodo, po Poslovniku ne može se ovako rešavati.

Predsednik Miša Trifunović: Kad sam ja stavio na glasanje, ja sam rekao, da imamo predlog g. Ministra Trgovine, predlog g. Lazića i predlog sekcije. I kazao sam, da ću redom stavljati predlog po predlog.

Stavljam, gospodo, na glasanje predlog. Ko je za to, da se član 5. sa dopunom g. Lazića primi, neka izvoli glasati »za«, a ko je protiv glasaće »protiv«. (Čuje se: Pa svi smo za to. — **Dr. Hrasnica** izlazi u znak protesta.) Dobro, objavljujem, da je član 5. primljen jednoglasno sa dopunom g. Lazića. (**J. Jovanović:** Nismo ga svi primili jednoglasno, kad su ovi ljudi izašli na polje.)

Gospodo, prelazimo dalje na tačku 5. a) Ima reč g. Lazić.

Vojislav Lazić: Gospodo, član 5. a) glasi, da će upravni odbor odredjivati za sve ove poslove interesnu stopu i proviziju vodeći računa i t. d. Medjutim član 12. Zakona o Upravi Fondova protivi se tome. Po čl. 12. utvrdjena je interesna stopa na 6% (Čuje se: Pa ovo je korekcija sad!) i ja nalazim, da je ovo u suprotnosti jedno s drugim i da tu može biti dvojakoga tumačenja. S toga bih ja predložio, da se drugi stav izostavi, jer je u članu 12. zakona o uređenju Uprave Fondova utvrdjeno, da je interesna stopa 6%, dok se ovde daje pravo Upravnom Odboru Hipotekarne banke, da može interes povećati.

Referent Uprave fondova sekretar **Alkalaj:** Gospodo, stoji to, da je u članu 12. utvrdjena kamatna stopa na 6% i mi smo baš ovom odredbom čl. 5. a) hteli to da izmenimo, jer je to uneto u odredbe priloga Br. 3. zakona. A mi smo baš hteli, da se oslobodimo te obaveze. (**Dr. Svetislav Popović:** Što niste onda stavili, da se odredba čl. 12. menja?) Zato što se u prilogu Br. 3. finansijskog zakona ne pominje zakon o uređenju Uprave Fondova. Ovde se baš gospodo, na kraju ovih izmena kaže, da »ovaj zakon stupa na snagu danom obnarodovanja u »Službenim Novinama«, i zamenjuje »Privremenu Uredbu o dopunama i izmenama u organizaciji Uprave Fondova Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca« od 12. avgusta 1920. g.; izmene i dopune u privrednoj uredbi o dopunama i izmenama u organizaciji Uprave Fondova Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca«, od 13. novembra 1920. g. kao i odredbe priloga 3. finansijskog Zakona za 1920./21. g., što znači da ovaj član 5. a) zamenjuje čl. 12. zakona o uređenju Uprave Fondova.

Pavle Angjelić: Dobra je ova primedba g. Lazića, da odredba čl. 12. zakona o uređenju Uprave Fondova prestaje važiti i zato se može dodati i reći: »ovim se zamenjuje odredba čl. 12. zakona o uređenju Uprave Fondova«.

Vojislav Lazić: Ja ne bih pristao, da se ovom odredbom zameni odredba čl. 12., jer postoje raniji propisi na osnovu kojih su izvršena zaduženja i postoje obaveze dužnika i ja mislim, da je nemoguće menjati to i da to treba da ostane. (**Nastas Petrović:** Ovo važi za buduće zajmove.) Što se tiče budućih zajmova ja ne bih bio za to, da Hipotekarna banka može naplaćivati veću interesnu stopu od 6%, jer Hipotekarna banka ne bi bila ustanova za jeftini kredit, već kako je stilizovano u čl. 5. a) jedna obična banka, koja može povećati interes koliko hoće i koja se onda prema tome ne bi ništa razlikovala od ostalih banaka.

Nastas Petrović: Gospodo, da se razumemo. Uprava Fondova ima dve vrste kapitala kojima rukuje, prvi su kapitali pupilni i svi ostali razni fondovi, koji su zakonom ustanovljeni u celoj zemlji. To je ta vrsta kapitala, koji se daje na hipoteku. Druga je vrsta kapitala kapital dobijen od ulagača. Taj kapital, koji je dobijen od ulagača, ima da se troši na sve druge vrste poslova. Sada mi moramo o tome da vodimo računa, kad govorimo o izmeni interesne stope. Novčana pijaca u celom svetu nije onakva kakva je bila pre rata. Pre rata mogla je Uprava Fondova da daje po 6% samo na hipoteke. Danas kad apeluje na ulagače i kad bude apelovala na publiku, koja će kupovati založnice i obezbećnice, ona ne može ni jednu aspru akumulirati u tresoru, ako bi se zadržala na interesnoj stopi, koja je danas na pijaci engleskoj, jer je u tome pogledu sada sasvim drugo stanje stvari. Vi danas morate dati 6% ulagačima, da dobijete novac, jer drugi zavodi daju i 7 i 7 i 1/2% Narodna banka, koja samo emituje novčanice, koja daje po 6%, ali ona ne radi ništa više, pa je čak i ona povećala interesnu stopu. Vi tražite, da uprava fondova ostane pri istoj stopi ali, ona onda ne bi dobila ni jedne pare novca i vi joj onda vezujete ruke. Kamo sreće da ona dodje u mogućnost da daje po 6%, a mi ćemo to i raditi, kad novčana pijaca bude bolja, ali za sada je to nemoguće. Mi se staramo da interesnu stopu, koju danas naplaćujemo u 9%, pustimo i da na taj način utičemo na naše novčano tržište. A to je, gospodo, i naš opšti interes jer uprava fondova nije banka privatnih lica, nego državna hipotekarna banka isto onako kao i Narodna banka. Šta više Narodna Banka ima i akcionare, koji su lično zainteresovani u radu banke, a vi vidite, da mi ovde nemamo nikakvih ličnih interesa.

Dr. Svetislav Popović: G. referent je napomenuo, da je odredba čl. 5. identična sa odredbom priloga br. 3. izmena i dopuna finansijskog zakona za 1920. i 1921. god. To je tačno u izvesnoj meri, jer ovlašćenje, koje je taj zakon dao Upravi Fondova, da može odredjivati kamatu, tiče se poslova, koji su predviđeni u čl. 1. toga zakona a ne i onih poslova, koji su predviđeni po prvobitnom zakonu o uređenju Uprave Fondova. Dvostruke su vrste kamate. To su interesne stope za novac, koje će banke primati i interesna stopa za novac, koji će banka davati i mi moramo onda voditi računa o tome, da mi ovim zakonom primoravamo izvesna lica u ovoj zemlji i samu državu i fondove, da moraju da ulažu u tu hipotekarnu banku i kad mi dajemo ovakvu privilegiju da se mora novac uložiti u Upravu Fondova, onda ne

možemo prepustiti upravnome odboru Hipotekarne banke, da određuje visinu stope, već tu stopu mora definitivno da ustanovi jedan činilac, koji je nama odgovoran, a to može biti samo g. Ministar Finansija ili g. Ministar Trgovine. Po ovoj redakciji upravnik će podnositi pismeni izveštaj o rešenjima upravnog odbora o visini kamatne stope, što znači da upravni odbor autonomno određuje visinu stope, a samo obaveštava Ministra Trgovine, da on o tome zna. Međutim Ministar Trgovine ne samo da treba da zna o tome, nego treba da ima i prava da o tome odlučuje. Ja razumem, kad privatne banke, koje rade sa privatnim licima, određuju proizvoljno stopu i onome, kome je pravo da radi s tom kamatnom stopom, radiće, a kome nije pravo, neće raditi. Ali ovde gde obavezujemo naše državljane, da rade s tom bankom i kad već to radimo, onda bi trebalo dodati jedan dodatak čl. 5. a), u kome bi se reklo ko konačno odlučuje o kamatnoj stopi, pa da se na kraju dakle onda stavi rečenica, da se podnosi izveštaj Ministru Trgovine i Industrije, koji će konačno o tome odlučiti.

Milorad Vujičić: Gospodo, ja se slažem sa govorom g. Petrovića, koji je potpuno jasan i iscrpan, ali samo hoću njegov govor da dopunim u ovoliko. Kao što vidite, po čl. 1. ovoga zakona ovde su malim novci humanih ustanova i onda je sasvim prirodno, da na takve novce može Upravni Odbor da određuje veću stopu interese prema pijlačnoj ceni, jer bi se inače štetile humane ustanove, koje ulažu svoj novac.

Nastas Petrović: Gospodo, u zakonu stoji, da svaka odluka upravnog odbora podleži kontroli nadležnog Ministra. A znate li koja je to kontrola? To je veto, koje komesar državni u licu upravnika Uprave fondova stavlja. (Dr. **Svetislav Popović:** Radi razumevanja onda metnite u zagradi taj i taj član.) To se po sebi razume.

Referent uprave fondova sekretar **Alkalaj:** Gospodo, čl. 85. govori o dužnostima upravnika Uprave Fondova, koji je dužan, ako bi našao, da je neka odredba upravnoga odbora protivna zakonu o uredjenju Uprave Fondova i drugim pravilima, da obustavi izvršenje donete odluke o tome i da o tome podnese pismeni izveštaj Ministru Narodne Privrede, koji ima u određjenom roku celu stvar da pregleda.

Dr. Svetislav Popović: Ali molim vas, gospodo, nezgodno je, da ovo ovako ostane.

Nastas Petrović: Pa vi vidite, da se ovde sadržava pravo kasiranja.

Referent uprave fondova sekretar **Alkalaj:** Dovolite mi, gospodo, da objasnim, da je predlaganje čl. 5. a) izazvala potreba, da se ostave Upravi Fondova određene ruke u tom pogledu i to izuzev razloga, koje je naneo g. Petrović još i sa razloga toga, što su danas režijski troškovi Uprave Fondova ogromni. Uprava Fondova je u stvari banka i ona ima ne samo svoj budžet, nego ima da daje i izvesnu dobit državi. Mi znamo svi, da Upravi Fondova nije samo to cilj, ali u svakom slučaju treba da joj je cilj i to, da isplaćuje svoje osoblje sopstvenim sredstvima. Dok pre rata budžet nije iznosio ni ¼ milijona, danas ima da se plaća na milion i po samo za dodatke na skupoću. Zbog toga je između ostalih razloga potrebno, da se ostavi Upravnom Odboru ovakovo jedno pravo. U ostalom Narodna Skupština delegira pet članova po ovome projektu i ona će u dovoljnoj meri moći da vrši tu kontrolu, koja se želi ovde od strane gospode predgovornika.

Predsednik dr. **Miša Trifunović:** Reč ima dr. Sl. Šećerov.

Dr. Slavko Šećerov: Gospodo, ja ću predložiti jedan kompromis. Mislim, da bi se moglo kazati ovako: »U koliko interesna stopa bude veća nego što je u čl. 12. zakona o Upravi Fondova predviđeno, Upravni Odbor zatražiće odobrenje Ministra Trgovine. (Glasovi: To je isto. — Glasovi: Ovim se ukida odredba čl. 12.)

Nastas Petrović: Gospodo, ama nije ovo privatna ustanova, niti su ljudi koji su u Upravnom Odboru privatna zainteresovana lica. To je državna ustanova, gde nisu privatnici zainteresovani.

Jovan Jovanović: Izgledalo bi tako, ali, ako ne odredite jedan minimum, svećete je na privatnu ustanovu.

Pavle Angjelić: Ja sam hteo da izmirim i jednu i drugu stranu, pa da se u zaključku kaže: primajući ove izmene i dopune, da se doda: sve odredbe zakona o Upravi Fondova, koje su protivne ovim uredbama, prestaju važiti.

Predsednik **Miša Trifunović:** Reč ima Vojislav Lazić.

Vojislav Lazić: Ja sam ovaj predlog učinio prvo zato, što bi ovde bila jedna zabuna, jer je čl. 12. jasan i on se ne menja, a drugo što nalazim, da mi nemožemo čl. 12., menjati ovim putem, jer bi jednim neredovnim putem promenuli jedan zakon, koji postoji od Narodne Skupštine.

Vi hoćete da član 12. ostavite i dalje, ali hoćete da unesete pored toga i jednu odredbu, koja će ustanoviti kamatnu stopu. Moje je mišljenje, ako to dozvolimo, znači da mi od strane države povlašćujemo zelenaštvo. Na jednoj strani borimo se protivu zelenaštva, a s druge strane hoćemo da osnivamo jedan takav zavod, kojim od strane države povlašćujemo to zelenaštvo. (Graja.)

Milosav Rajčević: Ja mislim, da treba da ostavimo Odboru određene ruke pri određivanju ove kamatne stope. A evo zbog čega: Zbog toga, gospodo, što to nije jedna proizvoljna stvar. Što sačinjava ovaj novac ovde. Ovaj novac sačinjavaju ulozi, koje država traži da pojedini ljudi i ustanove unose u zavod. Uzimimo n. pr. da se tu unose kapitali siročadi kao najglavniji i šta mislite, kad mi odredimo, da taj interes bude 3%, šta bi to onda značilo? (**V. Lazić:** Ima još nečijega kapitala sem kapitala siročadi.) Ima i drugoga kapitala, ali je prinudno kazato, da se unose i ovi kapitali i zašto onda da određujemo interes mnogo manji, nego što bi za taj kapital davale druge Banke ili što ga one već i daju. Zbog toga moraju se Upravnom Odboru ostaviti određene ruke, da određuje kamatnu stopu. Kada se ova stopa bude menjala kod drugih, onda će se i ovaj interes menjati. Ako budu Banke davale 7, oni će davati 6, samo ta srazmena nesme da bude velika. Od ovoga, gospodo, ne treba praviti političko pitanje, a ako unesemo, da Ministar odlučuje, time ga već pravimo.

Predsednik **Miša Trifunović:** Reč ima gospodin Petrović.

Nastas Petrović: Ja ponavljam, da bismo mi onoga momenta, ako bismo utvrdili kamatnu stopu sa 6%, morali zaključati tresore u pogledu primanja uloga. Hoćete li to? Ja mislim, da to nije nikome namera. Međutim moglo bi biti plašnje kad bi to bila privatna ustanova, ali je ovo opšta narodna državna imovina. Interesna stopa zavisi od pijace i niko ne bi tražio 9 i 10% da je novac jeftiniji. Ali je novac

danas skup, on je skup i u Engleskoj. (Glas: Ali kad ministar odgovara za vaš rad?) Bez obzira na to, gospodo, tko će biti sutra ili prekosutra u Upravi Fondova, ja ponavljam nemojte dirati u autonomiju Uprave Fondova. Imali smo vremena kad kod nas nije bilo autonomije, pa je Ministar Finansija sprenogovao kasu, s toga vas molim, ne dirajte u ovu autonomiju, kad već postoji državni komesar.

Predsednik Miša Trifunović: Nema više govornika, da pristupimo glasanju. Reč ima g. izvestilac.

Izvestilac dr. **Ninko Perić:** Ovdje se podnosi predlog i traži odobrenje Ministra Trgovine.

Razlozima koje je naveo g. Nastas Petrović i referent Alkalaj, imam samo to da dodam, što će doći odredba gde se govori o tome, da Parlament bira 5 članova u Upravni Odbor. Stoga vas molim, da primite čl. 5. a., kako je redigovan.

Jovan Jovanović: Molim vas, gospodo, ja mislim, kad je prvi zakon o Upravi Fondova odredjivao jednu stopu, da je to učinjeno sa izvrsnim planom. Zašto mi to ne bismo učinili, te da i mi odredimo jednu stopu? (**N. Petrović:** Onda nisu primani ulozi.) To može da se poviši, ne mora da bude stopa 6%, može da se napravi i da se utvrdi jedna granica 8 ili 9%, ispod koje vi možete spuštati na niže, ako novac bude jeftiniji. Ja mislim, da bi to bilo najbolje zato, što je to jedna ustanova sasvim odvojena. Ja se bojim ovoga i ako je to jedna državna autonomna ustanova, koja ima svoju kontrolu, ipak se meni čini, da ne bismo pali u pogrešku, da se docnije pokaže, da Uprava Fondova, i ako je autonomno državno telo, ne podje istim putem kojim idu i druge banke. I stoga bih bio za to, da se utvrdi interesna stopa veća nego 6% s tim, da se ostavi Upravnom Odboru, da može spuštati na niže po pijachnoj ceni.

Predsednik Miša Trifunović: Reč ima gospodin referent.

Referent uprave fondova sekretar **Alkalaj:** Ja ću vam navesti, gospodo, jedan slučaj iz istorije Uprave Fondova, koji je baš učinio da je ovaj 12. član kočio rad u tolikoj mjeri, da je Uprava Fondova za dve godine obustavila davanje zajmova. 1905. godine Uprava Fondova zaključila je zajam sa Komercijalnom Eskontnom bankom u Berlinu i po odredbama ugovara nije bila predviđena kamatna stopa, nego je zavisila od kamatne stope carevinske banke u Berlinu. Desilo se tako, da je te godine kamatna stopa bila iznad 6% i Uprava Fondova i ako je mogla da ostvari taj zajam, nije mogla da pristupi realizovanju toga zajma samo zato, što bi morala da zaključni zajam sa bankom, čiji je interes bio od prilike 7% i nije smela pristupiti zaključenju toga zajma zbog odredbe čl. 12., zbog toga što bi morala vraćati interes 7% a davati novac sa 6%. Svi su bili složni s tim, da je bilo korisnije za Upravu Fondova, da ga zaključni sa 7%, pa makar ga davala u zemlji sa 8%, u mesto što smo mi čekali. To je bilo usled toga, što zakon nije bio donet usled krize, koja je tada bila i to je sada razlog da potražimo ovlašćenje u odredbi. Upravni Odbor treba da bude autonoman, ali jedna kontrola postoji nad njim veća zato, što je predviđeno 5 članova delegiranih od strane Skupštine i zato što osim toga imamo upravnika, koji je vladin komesar i onda imate dalje Ministra Trgovine i Glavnu Kontrolu. Ja bih vas molio, da primite kao što je predloženo.

Jovan Jovanović: Ja bih opet molio, da se nadje jedna mera, jer vi vidite da mi imamo jedno ograničenje po građanskom zakonu do 12%. Ja bih bio za 9%.

Nastas Petrović: Sve je to vezivanje ruku, jer ne znamo kakva će novčana pijaca da bude. Time se krnji autonomija i ja vas molim, da čuvate autonomiju ove ustanove bez koje ona ne može da živi. Ja ne branim sebe nego branim autonomiju Uprave Fondova, a vi vidite kako se radi u našoj zemlji.

Jovan Jovanović: U interesu je ove ustanove da ograničimo ovu stopu.

Izvestilac dr. **Ninko Perić:** Ja sa moje strane nalazim, da se samo po sebi razume, da Uprava Fondova ne može uzeti veću stopu interesnu, nego što je to u građanskom zakonu predviđeno za ugovorne interese.

Milosav Rajčević: To se samo po sebi razume.

Nastas Petrović: Pazite, gospodo, što radite, cela čaršija zna, da mi hoćemo da spuštamo interesnu stopu, a vi hoćete da kažete čaršiji: ne može da bude veća od 9 ili 12%. To znači, da utičete na čaršiju da povećava interes.

Milorad Vujičić: Naravna stvar, svako će da ode gde je bolje po njega.

Jovan Jovanović: Ako ne odredite stopu, ode i ona tragom ostalih banaka. (Glasovi: Da se reši.)

Predsednik Miša Trifunović: Molim gospodu, koja su podnela predloge, da ih napišu. Ima dva predloga: predlog g. Šećerova i predlog g. Vojislava Lazića. G. izvestilac ne prima ni jedan ni drugi predlog.

Vojislav Lazić: Ja bih predložio ovu dopunu kod člana 5.: Interesna stopa ne može biti veća od 6%.

Izvestilac dr. **Ninko Perić:** Predlog g. dra. Šećerova glasi: »U koliko interesna stopa bude veća, nego što je u članu 12. Zakona o Upravi Fondova predviđeno, Uprava Fondova zatražiće odobrenje Ministra Trgovine i Industrije«.

Predsednik Miša Trifunović: G. Jovan Jovanović predlaže, da maksimum interesne stope može biti 8%.

Referent uprave fondova sekretar **Alkalaj:** Uzmite 9% kao maksimum interesne stope.

Nastas Petrović: Sad će na osnovu toga udariti veći porez.

Predsednik Miša Trifunović: Dakle, gospodo, ima tri predloga: jedan g. Vojislava Lazića, drugi g. Jovana Jovanovića i treći g. dra. Šećerova.

(Nastaje sporazumevanje izmedju predlagača i g. izvestioca dra Ninka Perića.)

Pošto se ne može da postigne sporazum, ja neću zaključiti ovu sednicu, nego zakazujem nastavak sednice u 4 sata posle podne.

Molim Vas još dve tri reči o dnevnom redu: treba dodati ovome današnjem dnevnom redu izveštaj o primanju u celosti izvešnih uredaba kao o stavljanju van snage zakona o ukidanju Centrale za plaćanja u inostranstvu, zakona o devizama i valutama, zatim zakona o Trgovačkoj Komori u Skoplju i činovničke Uredbe. Dakle zakazujem nastavak današnje sednice u 4 sata posle podne.

(Sednica je prekinuta u 12 časova u podne.)

Produženje XXXIV. sednice.

Predsedavao predsednik **Miša Trifunović**.

Zamenik Sekretara dr. **Slavko Šećerov**.

(Početak u 4 i 30 časa po podne.)

Predsednik **Miša Trifunović**: Nastavljam, gospodo, sednicu. Prvo da izglasamo neke izvesne stvari Uredbe Ministarstva Trgovine i Industrije. Najpre Zakon o Trgovačkoj i industrijskoj komori u Skoplju. Mi smo o ovome zakonu već diskutovali. Molim gospodina sekretara, da izvoli prozivati članove Zakonodavnog odbora da glasaju.

Sekretar dr. **Slavko Šećerov** proziva članove Zakonodavnog Odbora.

(Posle glasanja.)

Predsednik **Miša Trifunović**: Gospodo, glasalo je 14 poslanika. Svi su glasali za. Objavljujem, da je Zakon o Trgovačkoj i industrijskoj komori u Skoplju primljen definitivno.

Sad je, gospodo, na redu da izglasamo predlog zakona o ukidanju centrale za plaćanje u inostranstvo broj 91. Tko je za to da se primi izvoliće glasati »za« a tko je protiv izvoliće glasati »protiv«.

(Nastaje glasanje. — Posle glasanja.)

Predsednik **Miša Trifunović**: Gospodo, glasalo je 14 poslanika. Svi su glasali »za«. Objavljujem, da je ovaj Zakon o ukidanju centrale za plaćanje u inostranstvo definitivno izglasano.

Sad je na redu da izglasamo predlog zakona o devizama i valutama broj 102. Službene Novine. Molim, gospodo, tko je za to, da se ovaj predlog primi izvoliće glasati za, a tko je protiv izvoliće glasati protiv.

(Nastaje glasanje. — Posle glasanja.)

Predsednik **Miša Trifunović**: Gospodo, glasalo je 15 poslanika. Svi su glasali »za«. Objavljujem, da je predlog Zakona o devizama i valutama primljen.

Molim, gospodo, samo da izaberete dvojicu overača. Ja predlažem gg. Angjelića i dr. Šećerova. Primite li gospodo? (Prima se.)

Gospodo! Prelazimo na drugu tačku dnevnoga reda produženje pretresa izveštaja I. sekcije o Upravi Fondova. Molim g. izvestioca da pročita kako će glasniti član peti.

Izvestilac dr. **Ninko Perić**: Povodom pitanja o čl. 5 bila su tri predloga: G. Slavka Šećerova, Joce Jovanovića i Voje Lazića. Mi smo kombinovali od prilike ovako jedan dodatak, koji bi izgleda obuhvatio sva tri predloga i u nekoliko zadovoljio. Ovako stilizovan dodao bi se jedan stav, koji glasi: »Ako bi Upravni Odbor rešio, da interesna stopa na zajmove bude veća od 7 i po od sto a na uložene javne fondove i pupilne mase manja od 5 od sto, pribaviće za to odobrenje Ministra Trgovine i Industrije«.

Molio bih Odbor, da primi ovako redigovan član.

Predsednik **Miša Trifunović**: Član 5 kako ga je pročitao g. izvestilac stavljam na glasanje. Ko je za to, da se primi izvoliće sedeti, a ko je protiv neka digne ruku. (Svi sede.) Objavljujem, da je član 5. primljen jednoglasno. Izvolite čuti član 63., koji se menja i glasi: (Čita čl. 63.) Reč ima g. Svetislav Popović.

Dr. **Svetislav Popović**: Gospodo, trebaće da se predvidi u završnom članu, kojim se protežu ove uredbe na cele krajeve, da se izvesni članovi ovog

zakona mogu primeniti u onim krajevima prema prilikama, koje postoje u tim krajevima. Uz tu ogradu mogu da primim sve predhodne članove do čl. 40. o kome će se raspravljati.

Predsednik **Miša Trifunović**: O tome ćemo voditi računa. Ja ću dodirivati one članove u zakonu, koji se menjaju, a sve one, koji se ne menjaju, neću dodirivati. (Dr. **Hrasnica**: Može li se debatovati?) Nije celi zakon, ja mislim samo na izmene i dopune, inače bismo morali da pravimo novi zakon, da svaki član diskutujemo. Prelazimo na čl. 40. Molim gospodina izvestioca da uzme reč.

Izvestilac dr. **Ninko Perić**: Kad je čl. 5. vraćen u sekciju, primetilo se, da je neophodno potrebno zbog tačke 1. i 2. da se izmeni čl. 40. i ova izmena, time što se je primio čl. 5., sasvim je logična, pa ću je pročitati. Čl. 40. menja se i glasi ovako:

»Svi državni fondovi, a tako isto i kapitali opštinski, srpski i oblasni (okružni), u koliko nisu deponovani u samoupravnim štedionicama, kapitali crkveni i manastirski i drugih javnih ustanova pod neposrednim državnim nadzorom i njihovim novci, koji se kupe u porezima, a ne upotrebe se u roku od šest meseci na ono, čemu su namenjeni; svi depoziti kod sudova, policijskih vlasti i sviju ostalih državnih nadležava; kao i novci pupilnih i stecišnih masa moraju se davati na rukovanje državnoj hipotekarnoj banci, ako korist pupila ne zahteva, da se pupilni novac izda pod veći interes po zakonu o starateljstvu.

Svi ovi kapitali i fondovi mogu se uložiti i u državne obveznice i u hartije, kojima se po zakonu daje to pravo, a pupilni novac u štedne zavode, kojima zakon priznaje pupilarnu sigurnost, ali samo do najviše 20.000 dinara od jedne pupilne mase«.

To je i zbog toga što je prvi put redakcija tačke 2. čl. 5. glasila malo drukčije i kad smo je u drugoj redakciji dali u drugoj formi, dali smo je obzirom na redakciju čl. 40.

Predsednik **Miša Trifunović**: Stavicu na glasanje ovu redakciju onako kako je g. izvestilac pročitao. Gospoda, koja su za to, da se primi ovako kako je pročitano, neka izvole sedeti, a gospoda, koja su protiv, neka izvole dići ruku, (Većina sedi.) Objavljujem, da je čl. 40. u ovoj redakciji primljen.

Prelazimo na čl. 63. Reč ima gospodin izvestilac.

Izvestilac dr. **Ninko Perić**: Na redu je čl. 63., koji se menja i glasi ovako: »Upravni Odbor sastavljaju 11 lica, i to:

pet članova, koje bira Narodna Skupština;

jedan član iz reda trgovaca, kojeg bira Narodna Banka;

dva člana, koje bira Privredni Savet. Dok se ovaj Savet ne ustanovi jednog od ova dva člana biraće Savez Zemljoradnika a jednog Trgovačka Komora;

jedan član Državnog Saveta, kojeg bira Državni Savet;

jedan član pravnog fakulteta Beogradskog Univerziteta, koga bira Univerzitetski Savet i

Upravnik Hipotekarne Banke. (N. **Petrović**: Mesto Savez Zemljoradnika, treba kazati: »Glavni Savez Zemljoradničkih Zadruga«.)

Predsednik **Miša Trifunović**: Reč ima gospodin Lazić.

Vojslav Lazić: Ja bih ovde učinio izvesne primedbe. Ovde je stilistička greška »od ova dva člana

biraće Savez Zemljoradnika jednog«, a treba da stoji: »Glavni Savez Zemljoradničkih Zadruga«.

Ali imam da zamerim nešto drugo. Po ovome članu trgovačkom redu daje se da biraju dva člana u upravni odbor, a zemljoradničkom redu da bira svega jednoga člana. Ovde se kaže: jedan član iz reda trgovaca, kojeg bira Narodna Banka, a dalje se dole kaže, od ova dva člana biraće Savez zemljoradnika jednoga, a jednoga Trgovačka komora. Pošto je dovoljno, da budu trgovci zastupljeni sa jednim članom, ja predlažem, dok se ne ustanovi Privredni Savet, da ova dva člana bira Savez Zemljoradnika. (Glas: On bira dva člana.) Ne, nego jednoga, ja predlažem dva, dok se Privredni Savet ne ustanovi. S toga predlažem da stoji ovako: Ova dva člana biraće Savez Zemljoradnika. (Glasovi: Dobro je, prima se.)

Izvestilac dr. **Ninko Perić**: Ja primam predlog, samo bih molio, da mi se tačno rediguje.

Vojislav Lazić: Još jednu napomenu. Ja mislim, da upravnik Hipotekarne Banke ne bi trebao da bude u isto vreme i član Upravnog Odbora. Ne bi trebao za to, jer se često puta može desiti, da on kao član Upravnog odbora dolazi na sednice da rešava o pitanjima, koja se tiču upravnika, a ja mislim, da je on ličnost koja treba da upravlja zavodom u granicama odluka Upravnoga Odbora. S toga bih ja predložio, da se ovo izostavi, pa da on bude samo jedan činovnik Hipotekarne banke i da izvršuje odluke Upravnoga Odbora, onako kako to Odbor nalazi za potrebno.

Predsednik **Miša Trifunović**: Reč ima g. Nastas Petrović:

Nastas Petrović: Kako sam ranije vrlo rado primio onu prvu ispravku g. Lazića, sa ovom drugom ne mogu da se zadovoljim. To nije običan činovnik, nego je upravnik predstavnik vlade, komesar vladin i kad on ima pravo da stavlja svoj veto na odluke Upravnog odbora u sednicama, onda bi bilo vrlo nezgodno, da ga ne pustite unutra, da on savetuje i razlozima utiče na Upravni Odbor, da ne bi dolazilo posle do konflikata. On je neophodno potreban baš u interesu dobrog rada Upravnoga Odbora, da učestvuje u tome radu i da daje potrebna obaveštenja i savete. Na taj bi se način stvorila dva tela, koja bi neprestano dolazila u konflikt. Ima slučajeva gde bi mi bez njega u izvesnim stvarima otišli vrlo daleko, a ovako je on tu i sudeluje u radu. On je neophodno potreban već i radi toga, što on nema tu nikakvih svojih osobenih interesa, nego ima samo da gleda na interese države.

Predsednik **Miša Trifunović**: Reč ima gospodin Hohnjec.

Dr. **Josip Hohnjec**: Gospodo, ja moram da uložim protest zato, što se takve stvari sada raspravljaju. Ta stvar, koja se sada raspravlja, tiče se čitave države, a mi danas ovde nemamo katoličkih poslanika, koji su sada na ferijama. Ja sam međjutim slučajno ostao ovde.

Zatim, ako tu stvar Vi sada raspravljate, onda radite proti dogovoru, koji smo poslednji put imali i po kome za vreme naših praznika ne treba u Odboru raspravljati one stvari, koje se tiču finansijskih i kulturnih pitanja i stvari, koje se tiču celokupne države. Ja molim dakle, da se to skine sa dnevnoga reda, jer inače odlučno protestujući izjavljujem, da mi nećemo poznati takvu odluku, koja bi se danas donela o toj stvari.

Predsednik **Miša Trifunović**: Ovde su gospoda članovi Odbora, koji će me ispraviti, ako ne budem tačno kazao. Koliko se ja sećam bilo je dogovora, da se izvesne stvari ne stavljaju na dnevni red kad nije klub g. Hohnjeca ovde prisutan, ali se ne sećam, da smo se mi sporazumeli tako i za Upravu Fondova, da se o njoj ne raspravlja i da ne dodje na dnevni red. Ako sam pogrešio, neka me gospoda izvole popraviti. Ima reč Pavle Angjelić.

Pavle Angjelić: Mi smo kazali, da nećemo stavljati na dnevni red Uredbe, za koje se interesuje stranka g. Hohnjeca. Ali ove predmete mi smo stavili zajednički na dnevni red i sada ih raspravljamo. Nesporazum je samo u tome, što smo držali, da ćemo ove predmete odnosno ovaj predmet Upravu Fondova isto tako rešiti još juče i prekjuče, a mi ih međjutim nismo stigli da rešimo. Kako je sada ostao isti dnevni red, a mi ga nismo menjali, došlo je, da se danas raspravlja i o Upravi Fondova. Mi nismo ništa dodali, sem onoga što se tiče dodatka činovnicima, izjednačenja plata činovnicima i železničarima. To smo dodali, a za to smo se sporazumeli sa njima. Dakle stvar je u tome što se o Upravi Fondova nije svršilo ranije zbog krize, koja je bila u Vladi, nego se svršava danas.

Predsednik **Miša Trifunović**: Tako je kao što kaže g. Pavle Angjelić. Ja mislim međjutim, da mi ipak postizemo ono što Vi želite, ako danas raspravljamo o toj stvari, jer po Poslovniku o jednome predmetu iz svake grupe može govoriti po jedan govornik, a Vi ste već tu i možete uzeti učesća.

Dr. **Josip Hohnjec**: Mi smo se zadnji put dogovorili o dnevnome redu sednice koja je danas, a koja danas ne bi smeli držati ni sutra ni u ponedeljak. Mi smo kazali, da nemamo za ove dane zastupnike naše stranke i ne samo da mi nemamo zastupnike, nego ovde nemamo sada i nećemo ih imati ni za sutra ni prekosutra zastupnike vladajuće stranke, stranke samostalnih seljaka. S toga odlučno protestujem, da se o ovoj stvari danas raspravlja. Inače pristajem, da se rasprava vodi o činovničkom pitanju, ali o ovoj stvari ne pristajem. Molim, da se moj protest uzme na znanje.

Predsednik **Miša Trifunović**: To zavisi od rešenja Zakonodavnoga Odbora. Ja obraćam pažnju na to, da imamo samo još 3 do 4 dana da se svrši ogroman posao. Sadrž su poslednji dani kad mi možemo raditi ovaj posao. Ja mogu pitati Zakonodavni Odbor. Je li voljan odbor, da se ova stvar skine sa dnevnoga reda? Ko je za to, da se produži rasprava o ovome pitanju neka izvoli sedeti, a ko je protiv neka izvoli ustati. (Većina ustaje za mišljenje dra Hohnjeca.) Dakle u ponedeljak ćemo staviti ovo na dnevni red. (Dr. **Hohnjec**: U utorak.) Ne možemo u utorak, već ova stvar mora biti na dnevnome redu u ponedeljak po podne u 4 sata, ili još bolje u utorak pre podne u 10 sati.

Prelazimo na treću tačku dnevnoga reda: Pretres izveštaja druge Sekcije o nošenju oružja. Molim g. izveštioea druge Sekcije da izvoli uzeti reč. Otvora se načelni pretres. Reč ima zamenik izveštioea g. Ljuba Jovanović.

Izvestilac **Ljuba Jovanović**: Svega nekoliko reči. Ja sam ustao da zamenim g. izveštioea i dopustite da kažem u čemu je stvar. Vama je sadržina predmeta »Obznanac« poznata. Ona je kao i ostale slične odluke Ministarskog Saveta, došla pred Zakonodavni Odbor i Sekciju. Ja mislim, da ne treba navoditi razloge zašto Sekcija predlaže, da se to rešenje Mi-

nistarskog Saveta stavi van snage. Ali u toj »Obznani« ima jedna odredba čija se umesnost može odobriti i Sekcija je našla, da taj deo »Obznane« u principu treba usvojiti i da samo treba njenu sadržinu razraditi, a u tome je spremljen ovaj Zakonski predlog o nošenju oružja. I gospodo, ako Zakonodavni Odbor, kao što se nadam i molim, usvoji u načelu predlog druge Sekcije, onda ćemo preći na sam zakonski predlog i njegove članove, pa u tome smislu ja ću biti slobodan da obrazložim pojedine odredbe u njima.

Jovan Gjonović: Gospodo, ovde su po mome shvatanju dve stvari: prva stvar, to je »Obznana«, a druga stvar to je »Zakon o držanju i nošenju oružja«. Gospodin Jovanović objasnio je, da Obznana spada u onaj red odluka, koje su došle pred Zakonodavni Odbor, da on o njima donese svoje rešenje; na ime da li primamo, da se odbaci, ili predlažemo, da se koriguje i da se primi korigovana. Ja sam, gospodo, čitao Obznanu, i po onome što sam ja mogao zaključiti pročitavši je, bilo mi je jasno, da je Obznana, onakva kakva je, integralno važila sve do dana izglasavanja Ustava, odnosno donošenja Ustava, i da od tog dana Obznana sama sobom ne važi. Prema tome Zakonodavni Odbor po mome shvatanju o njoj niti je imao što god da razgovara, niti je o njoj imao da donosi kakvo rešenje. Ona, po svome sopstvenom slovu, prestala je da važi od kad je Ustav donet.

Ja neću da govorim da su vlasti u izvršavanju pojedinih njenih odredaba grešile, neću da govorim o tome, jer je to jasno posle ovoga što sam rekao; nego mi izgleda, da ovaj zakon o držanju i nošenju oružja na osnovu Obznane nije mogao biti donet niti predložen Zakonodavnom Odboru na rešavanje. Toliko sam imao da kažem načelno o toj stvari i da kontestiram kompetenciju Zakonodavnog odbora, da može na ovaj način o ovome zakonu da raspravlja. I ja vas molim, da prvo to pitanje raspravimo, a kad donesemo formalnu odluku o tome, tek onda možemo o ovome zakonu razgovarati.

To sam imao predhodno da kažem i da zamolim Zakonodavni Odbor, da o ovome promisli i donese svoju odluku.

Predsednik Miša Trifunović: Ima reč gospodin Lazić.

Vojislav Lazić: Gospodo, kao što je rekao gospodin Gjonović, ja smatram, da je Obznana izglasavanjem Ustava prestala važiti i prema tome mi o njoj ne bi imali ništa da rešavamo. Ali mi sada imamo da rešavamo o uredbi o držanju i nošenju oružja. Ja ne bih mogao primiti ovu uredbu, koja je predložena ni u načelu, niti bi za nju glasao, a ne bih je mogao primiti za to, što smatram da država treba prethodno da osigura svojim građanima ličnu i imovnu bezbednost, pa tek onda da od njih pokupi oružje. Ova uredba, koja je predložena i koja se nalazi pred nama, ide na to, da se od naroda pokupi sve oružje, koje se bude kod njega nalazilo i koje mu služi za njegovu ličnu i domaću odbranu. U koliko se to oružje bude narodu ostavilo prema ovoj uredbi u toliko taj narod ostaje na milost i nemilost pojedinih policijskih i opštinskih vlasti.

Ja imam uverenje, a i naš je život to do sada pokazao, da te policijske i opštinske vlasti kao političke mogu često puta pojedinim građanima da škode iskorišćujući i tu priliku u političku svrhu i nanoseći našim građanima izvršivanjem ove uredbe ogromne štete. Gospodo, možda će vlada pravdati ovaj svoj korak time, da treba pokupiti oružje od

onih zločinaca u južnim krajevima, koji se tamo skupljaju u naročite bande i čine zla. Ja, gospodo, ne mislim, da mi treba prema tome da budemo ravnodušni i da ne preduzmemo nikakve mere za suzbijanje tih pojava. Ja nalazim, da baš te pojave naročito u južnim krajevima treba suzbijati, ali mislim, da nisu ove mere dovoljne, koje se ovom uredbom propisuju. Naprotiv, ovom uredbom se može onemogućiti tamošnjem mirnom narodu da može da se brani. Tako isto, ako u pojedinim krajevima naše države postoji kakva potreba, da treba neka sela pretresti i da treba pokupiti u nekim selima oružje, ja mislim, da to ne može biti neko opšte naredjenje, neka opšta uredba, koja ima da važi za celu zemlju, nego ako ima takvih mesta, koja su opasna po mir, neka se to naredjenje naročito tamo i primeni, i to samo onoliko u koliko ta opasnost postoji. Ali doneti jednu ovakvu odluku, da ovaj zakon važi za celu zemlju, da važi za one krajeve gde nema nikakve bojazni za državu, ja nalazim, da to nije dobro ni umesno.

Vi znate, gospodo, da je naš zemljoradnički svet ostavljen da se sam zaštiti od hajduka, da se sam zaštiti od zverinja, da se sam zaštiti od rdjavili ljudi. I onda, ako mu budete pokupili oružje i ako ga budete ostavili golih šaka, da se u svojoj kući ne može braniti, onda dovodite njegov opstanak u pitanje. Vi kažete, da će mu vlasti nošenje i držanje oružja odobriti. Ali po mome mišljenju vlasti nisu na svome mestu, prvo iz razloga onoga, što sam izneo malo pre, da će te vlasti šikaniranjem pojedinih građana održavati i političku vlast, a drugo što se ta dozvola mora ponavljati svake godine, jer jedna dozvola važi samo za godinu dana i onda svaki mora da vodi o tome računa i mora trčati da moli za tu dozvolu. Mora prvo moliti Predsednika, da mu ovaj da dobro mišljenje, da mu se može dati dozvola, pa mora trčati načelniku sreskom, da i on da svoje mišljenje, pa mora trčati i okružnom načelniku da i on to dozvoli. Tu je, po mome mišljenju, ugrožena njegova ličnost samim tim, što on zavisi od nekoga, da može u svojoj kući braniti se ili ne. Prema tome ja ću u načelu glasati protiv ove uredbe.

Potpredsednik dr. Svetislav Popović: Ima reč gospodin poslanik Angjelić.

Pavle Angjelić: Gospodo, nema spora da je Obznana jedan koban akt, koji je bio i koji je prošao i koga je, po mome mišljenju, trebalo smatrati za svršenim, da prestaje samim donošenjem zakona za opštu bezbednost. Ali ako se hoće ovim novim zakonom, kao što je projektovan od strane sekcije, da zameni Obznana, onda je još kobniji i fatalniji predlog, kojim se hoće nošenje i držanje oružja u jednu istu kategoriju da stavi. Nositi oružje to je jedan pojam, držati oružje drugi. I naš narod od vajkada odrastao je s puškom, s puškom se je oslobodio, stvorio sebi državu i proširio je do današnjih granica svojih. I tom narodu, čiji je knez Miloš u svome veku postigao najveći diplomatski uspeh, koji imamo u istoriji naše države, dobijanjem u Čupriji od paše dozvolu, da Srbin može nositi oružje, hoćemo li danas u XX. veku to pravo da ukinemo, koje smo dobili u početku prošloga veka za vreme osnivanja ove države. Ja se ne mogu složiti sa podnetim projektom zbog toga, što je pomešano držanje i nošenje oružja. Zato bih predložio, da se ovaj projekt vrati sekciji, da razdvoji držanje i nošenje oružja. Inače ako ostane ovakva stilizacija mene opredeljuje, da glasam protiv ovog projekta.

Potpredsednik dr. **Svetislav Popović**: Ima reč gospodin Jovan Gjonović.

Jovan Gjonović: Ja sam postavio predlog i tražim, da se o njemu reši, da po njemu padne odluka.

Potpredsednik dr. **Svetislav Popović**: Glasaće se o svima predlozima.

Jovan Gjonović: Molim vas, gospodine pred-sedniče, ja mislim, da o ovome zakonu nije lojalno rešavati pre no što se bude rešilo o mome predlogu. Jer ako se bude rešilo prvo o predlogu u smislu cnoga, što sam tražio, da je Obznana prestala važiti od dana izglasanja Ustava, ako se reši, da je Obznana tada prestala, onda nema smisla rešavati o predlogu sekcije.

Potpredsednik dr. **Svetislav Popović**: Ima reč gospodin izvestilac.

Izvestilac **Ljuba Jovanović**: Gospodo, pravo da vam kažem ne mislim, da je gledište gospodina Gjonovića pravilno. Ako sam ga, ja dobro razumeo, on smatra, da je Obznana prestala važiti danom, kad je donešen Ustav, a čuli smo gospodina Angjelića, da opet smatra, da je Obznana prestala važiti danom, kad je proglašen zakon o zaštiti države. Kao što znate ima ljudi i predstavnika vlasti, koji smatraju, da u opšte Obznana nije prestala važiti. Ta je Obznana podnesena Zakonodavnom Odboru od strane vladine. To, gospodo, znači, da onaj, koji ju je pod-nosio; smatrao je, da ona ima nekakav značaj i ne-kakvu važnost. Sada pitanje je ovo: Hoćemo li mi dopustiti, da vlasti smatraju, da i dalje »Obznana« postoji i da prema tome mogu postupati i primeniti sve one propise, kao što znate tu ima i teških kazni, prema građanima na osnovu Obznane ili ćemo to sprečiti. I mi smo mislili, da treba tu nesaglasnost prekinuti time, što ćemo konstatovati, da je ona izgubila važnost. (**Jovan Gjonović**: Pitanje je: Kad? Da li sada, kad donosimo rešenje, ili je izglasanjem Ustava izgubila važnost? To je važna stvar.) I gospodo, nemam ništa protiv toga neka se kaže onako, kako Zakonodavni Odbor misli, ali ja vas samo molim jedno, a to je, da kažemo, da je ona prestala, da je ona važnost izgubila. (**Jovan Gjonović**: To je druga stvar, to i ja tražim.) U predlogu sekcije je glavno bitno to, da je Obznana izgubila važnost.

Potpredsednik dr. **Svetislav Popović**: Ima reč gospodin referent Ministarstva Unutrašnjih Dela.

Referent Ministarstva Unutrašnjih Dela **Žika Lazić**: Molim vas, gospodo, ja sam ovde čuo dvojicu gospode poslanika, da čine zamerku ovome zakon-skom projektu nalazeći, da je jedna dozvola i za držanje i za nošenje oružja.

Jovan Gjonović: O tome se sada ne govori. Sada je principijelno reč o tome, je li Obznana pre-stala da važi ili nije. O tome je reč.

Potpredsednik dr. **Svetislav Popović**: Ima reč gospodin Osman Vilović.

Osman Vilović: Gospodo, ja sam bio član II. sekcije i bio sam prisutan, kad se ova osnova tretirala, pa sam bio sporazuman u mnogim članovima, samo nisam bio sporazuman u 1. i 3. članu. U 1. čl. govori se, da niko ne može vatrenog oružja nositi bez dozvole.

Jovan Gjonović: Gospodo, da prvo rešimo ovo pitanje, da li je Obznana i od kad prestala da važi. I ako je Obznana prestala da važi izglasavanjem Ustava, onda ovaj zakon ovako ne može biti donešen.

Osman Vilović: Onda ću ja kasnije govoriti.

Potpredsednik dr. **Svetislav Popović**: Gospodo, imamo dva predloga: predlog sekcije, koji glasi da se Obznana ukida i predlog poslanika gospodina Gjonovića. Ja molim gospodina Gjonovića, da pročita svoj predlog.

Jovan Gjonović: Moj predlog glasi ovako: »Obznana je prestala da važi izglasavanjem Ustava i Zakonodavni Odbor na današnjoj sednici proglašava, da ona kao takva ne bi trebala biti podnešena i da ne važi.«

Potpredsednik dr. **Svetislav Popović**: Predlog poslanika gospodina Angjelića glasi: »Obznana je prestala sa danom izglasavanja zakona o zaštiti bezbednosti države. Ima reč gospodin referent.

Referent Ministarstva **Žika Lazić**: Da objasnim kako smatramo mi ovu stvar u Ministarstvu Unutrašnjih Dela. Donešen je zakon o zaštiti države, u koji je ušao najveći deo odredaba iz Obznane, ali nije ušla odredba o nošenju oružja. Doneta je specijalna odredba o nošenju oružja na osnovu Obznane i ona nije ušla u zakon o zaštiti države, te taj deo Obznane i dan danji važi i taj deo Obznane vlasti primenjuju. S toga bili ja molio gospodu poslanike pre no što vrše glasanje, da imaju to u vidu, da Obznana de facto ovim delom, kojim se zabranjuje nošenje oružja i sada je u važnosti, a ostale odredbe zamenjene su zakonom o zaštiti države.

Potpredsednik dr. **Svetislav Popović**: Ima reč Milorad Vujičić.

Milorad Vujičić: Gospodo, meni je teško, što ne mogu da se složim sa mojim poštovanim prijateljem gospodinom Gjonovićem. Ja smatram, da Obznana nije ukinuta Ustavom. Kao što se svi sećate, gospodo, Ustav je pomenuo zakone, koji imaju i dalje da važe kao takvi, ali Ustav nigde nije izrično pomenuo, da neki zakoni ili zakonite naredbe ne vrede. To je u Ustavu jasno i čisto rečeno i to zna svaki, koji je Ustav čitao.

Druga je stvar, gospodo, što sam duh Ustava ne dozvoljava, da može da se izdaje onakva jedna uredba, kakva je bila Obznana. To je sasvim drugo pitanje, to je duh Ustava, ali mi kao Zakonodavni Odbor po članu 130. Ustava imamo takvu jednu pozitivnu naredbu i mi smo bili dužni, da o njoj damo svoj sud, bilo da je proširimo, bilo da je ukijemo i druga sekcija je u tome smislu svoje mišljenje o ovome i donela.

Što se tiče, gospodo, predloga gospodina Angjelića, da se Obznana može zameniti zakonom o javnoj bezbednosti, ja se takođe i s tim predlogom ne mogu složiti. Zakon o javnoj bezbednosti samo je u sebi apsorbirao izvesne odredbe iz Obznane. Prema tome Obznana nije tim zakonom ukinuta, nego je on samo prilio u sebi izvesne odredbe, koje su već postojale u Obznani. Obznana sve do ovoga dana, dokle ovo ne budemo rešili, postoji, kao jedna zakonita naredba. Sasvim je druga stvar, hoće li Zakonodavni Odbor, da je usvoji ili neće. Ali što se tiče toga pitanja, da je Obznana bila ukinuta Ustavom, apsolutno se s time ne bih mogao složiti.

Potpredsednik dr. **Svetislav Popović**: Ima reč gospodin Nedeljko Divac.

Nedeljko Divac: Gospodo, ja mislim, da je gospodin Vujičić kao i ostali, koji misle kao on, u zabludi, a možda su u toj zabludi zbog toga, što ne poznaju odredbe same Obznane. U Obznani izrično stoji, da važi dotle, dokle ne bude donešen Ustav. Prema tome od onoga dana, kad je Ustav donešen,

Obznana ne bi trebala više da važi. Ona je automatski trebala da bude ukinuta.

Potpredsednik dr. **Svetislav Popović:** Ustav drukčije kaže.

Nedeljko Divac: U Ustavu nema ni jedne jedine odredbe, na osnovu koje bi se moglo reći, da je Obznana mogla biti povraćena u život. Važnost Obznane je automatski trajala, Obznana je automatski trebala da prestane od onoga momenta, kad je Ustav izglasan. Jer to izrično u samoj Obznani stoji i gospodin Gjonović ima pravo kad kaže, da nemamo da rešavamo da li Obznana važi, već da utvrdimo, da je Obznana prestala važiti od onoga dana, kad je Ustav izglasan.

Izvestilac **Ljuba Jovanović:** Ja mogu uveriti gospodina Divca i gospodina Gjonovića, da je u Sekciji ovo pitanje pretresano i mi smo, gospodo, konstatovali fakat, koji ste u ostalom čuli iz usta gospodina referenta Ministarstva Unutrašnjih Dela, da ne samo posle donošenja Ustava nego i posle donošenja Zakona o Zaštiti Države, vlasti primenjuju Obznanu. Gospodo, mi smo hteli to prekratiti i da ne bi, gospodo, učinili sada pogrešku pa da Obznana i posle naše odluke živi, ja vas molim, da usvojite naš predlog Sekcijski, koji predlaže Zakonodavnom Odboru, da se Obznana ukine. Ja zato ostajem pri predlogu Sekcije.

Predsednik **Miša Trifunović:** Gospodo, pristupićemo rešavanju. Ja ću staviti na glasanje predlog Sekcije pri čemu ostaje gospodin izvestilac. Ko je za to, da se Obznana ukine kako je Sekcija predložila izvoleće sedeti, ko je protiv neka izvoli dići ruku.

Vojislav Lazić: Ovde postoje dva pitanja: jedno je pitanje ukidanje Obznane, a drugo je pitanje ova nova Uredba. (Jedan glas: O tome ćemo posle opširnije govoriti.) Prema tome, traže se posebno dva glasanja. (Jedan glas: Sasvim tačno.) Ja tako razumem, da prvo glasano o ukidanju Obznane.

Predsednik **Miša Trifunović:** Ovo je stvar forme. Ja sam stavio jedan deo, da se Obznana ukine i Vi ste to primili. Sad dolazi Zakon o nošenju oružja. Stavicu na glasanje. Ko je za to, da se Zakon o držanju i nošenju oružja primi načelno ovako kako je izišao iz Sekcije izvoleće sedeti...

Jovan Gjonović: Molim Vas, gospodo, pre nego bih progovorio nekoliko reči o ovome nacrtu ja bih hteo da se dobro razumemo. Ja sam, gospodo, branio, jednu stvar, a to je da je Obznana prestala da važi pre 6 meseci i da ovaj zakon, ovakav kakav je, nije mogao biti diskutovan na ovaj način. Prema tome znači, da ja nisam izgubio pravo da u načelu govorim i ja Vas molim, da ne smatrate, da govorim po drugi put u načelu o ovome Zakonu. Dakle, vi ste primili, da Obznana tek sad prestaje važiti. Bolje sada nego nikad! I čim ste odlučili, da Obznana prestaje sada, onda znači da o ovome zakonu imamo da raspravljamo ovakav kakav je. Ja, istina, smatram, da je bolje izneti ovu stvar pred parlamenat, pa tek tada da je rešavamo. No kad ste drukčije odredili, onda dozvolite, da o ovoj osnovi kažem ovo: ovde su pomešane dve stvari, a to je držanje i nošenje oružja. Principijelno ovim se zakonom zabranjuje svima građanima ne samo nošenje oružja nego i držanje oružja. Izuzetci su priznati da može biti građana, koji će dobiti dozvole i za nošenje i za držanje oružja.

Koliko ja znam, a prošao sam prilično sveta, nigde nisam čuo za takav zakon, niti sam video, niti znam, da je nekome palo na pamet da ovakve dve stvari pomeša i da donese zakon kakav se predlaže.

Ja znam, da je u kulturnom svetu zabranjeno nošenje oružja bez naročite dozvole vlasti, ali da je zabranjeno u kući držati oružje, ovo je prvi put da čujem. Tako je bilo samo u Turskoj i Austro-Ugarskoj, pa vi to sada i kod nas hoćete da nakalamite! Oružje se drži po kućama radi toga, da ljudi od lopova i razbojnika mogu obraniti svoju kuću, svoju imovinu i svoju čast. Jer organi bezbednosti, ma koliko bili mnogobrojni i vešti, ne mogu zaštititi svaku kuću i svakoga pojedinca. Zato vlasti principijelno ne zabranjuju držanje oružja po kućama, ostavljajući građanima mogućnost, da se na taj način u slučaju potrebe odbrane od rdjavih ljudi; a oni koji žive po planinama još i od zverova.

Ovim zakonom čini se greška, mnogo puta do sad učinjena: ima se u vidu interes jednoga kraja, pa se prema tomu posebnom interesu donosi zakon za celu zemlju. Eto, radi toga što je u pojedinim krajevima naše zemlje javna bezbednost poremećena, pomešale su se dve stvari, koje ne treba mešati i kazalo se: vi građani Jugoslavije, ne možete ne samo nositi oružje, nego ga ne možete držati ni po kućama. Prema tome, u ovoj zemlji, ako ovaj zakon bude primljen ovakav kakav je, biće nacružani samo organi javne bezbednosti, lopovi i hajduci. A poštenu ljudi moliće vlast, da se smiluje, da im dadne dozvole za držanje oružja, kojim bi se mogli braniti, a do tada i oni i njihova imovina biće ostavljeni u bezbroj slučajeva na milost rdjavim ljudima. Organi javne bezbednosti staraće se, verovatno, da zaštite ljude, ali sigurno neće stići i ja bih vas molio, da u interesu mira, sigurnosti i dobrog raspoloženja narodnog ne razoružavate celu zemlju radi toga, što je javna bezbednost slaba u nekoliko okruga. Zamolite vas, da ove dve stvari podelimo i da kažemo: principijelno zabranjeno je nošenje oružja svima kome vlast to ne dozvoli; ali tako isto principijelno dopušteno je držati oružje svima onima, kojima vlast to ne zabrani. Mislim, da ćemo ovakvom odlukom učiniti mnogo bolje, nego ako primimo predlog Ministra Unutrašnjih Dela.

Dr. **Pavle Čubrović:** Gospodo, ja nalazim, da je ovaj zakon suviše preteran o ovim odredbama. Preteran je zbog toga, što treba razlikovati strogo držanje oružja i nošenje oružja. A s druge strane ovaj zakon, gospodo, ima jednu drugu rdjavu stranu, kad se uzmu na um naši planinski krajevi.

Na primer u krajevima, gde sam ja poslanik, ima kurjaka, koji prete da upropaste ljudima celu imovinu. Oni će da pokolju ljudima sve po većim planinama i ako vi ostavite jednoga čoveka, da nema čime da se brani, može jednoga dana da ostane bez ijednoga bravčeta. Vi možete reći: pa vlast će mu dati oružje, ali to je procedura tako glomazna, da se mnogi ratosiljaju da traže dozvolu. Zbog toga ja mislim, da ove odredbe treba ublažiti. Fiksirajte ko može nositi oružje i izuzmite one krajeve, u kojima je zbog terenskih prilika ili zbog opasnosti od divljači neophodno potrebno nositi oružje. Da im se oružje da, ali da imaju objave na te puške, koje će im važiti za sve vreme, dokle imaju pravo da ih nose. Dakle, neka svaki prijavi svoje oružje, ali neka ima pravo da ga nosi.

Ja bih dakle molio, da se ove dve stvari odvoje: da se, prvo, držanje oružja kod kuće ne zabranjuje, a s druge strane da se objavama da dozvola stanovnicima planinskih krajeva na neodredjeno vreme, da svaki od njih može nositi oružje, ali da je dužan prijaviti ga vlastima.

Predsednik Miša Trifunović: Nema više prijavljenih govornika, zato ću staviti stvar na glasanje. Ko je za to, da se zakon o držanju i nošenju oružja primi u načelu, neka izvoli sedeti, a ko je protiv, neka izvoli ustati. (Većina sedi.) Objavljujem da je zakon u načelu primljen.

Molim ko ima da govori kod pojedinih članova neka se javi. Pre nego počnemo pretres u pojednostima, dajem reč gospodinu izvestioču.

Izvestilac Ljuba Jovanović: Gospodo, ja vidim, da ovde nije potpuno shvaćena namera sekcije. Može biti i zato što ova namera nije dovoljno jasno iskazana u ovim odredbama, koje su vam predložene. U sekciji se postigao sporazum, da se načini razlika u odredbama o nošenju i u odredbama o držanju oružja. I dokle bi za držanje oružja, po mišljenju sekcije, trebalo biti liberalniji, dotle za nošenje oružja zbog svih mogućih zloupotreba sekcija je mišljenja, da treba preduzeti ozbiljne mere. Međutim izgleda mi baš i po kritici, koja se čula, da se to nije dovoljno postiglo, da tu može biti zabune i zato bih Vam ja predložio, a to činim naročito i stoga, što određeni izvestilac nije ovde, te ga ja samo po nevolji zamenjujem, da mi ovaj pretres u pojednostima odložimo, a dotle da ispitamo kako bi precizno mogli iskazati onu misao, koja je zbilja vladala u sekciji i koju smo do sada pomenuli.

Predsednik Miša Trifunović: Da li Odbor prima predlog gospodina izvestioča, da se stvar odloži, da sada ne diskutujemo ovu stvar u pojednostima? (Prima.)

Onda prelazimo na sledeću tačku dnevnoga reda: pretres izveštaja II. sekcije o Uredbi o žandarmeriji. Molim gospodina izvestioča, da zauzme svoje mesto. (Glasovi: Izvestilac nije ovde.)

Onda prelazimo na 5. tačku dnevnoga reda: pretres izveštaja V. sekcije o uredbi o prevozu preko reka i jezera. Molim g. izvestioča da preuzme svoje mesto.

Izvestilac dr. Slavko Šećerov: Gospodo, kao što znate, Ministarstvo Saobraćaja ucelo je u spisak svojih privremenih zakona i uredba i uredbu o izdavanju pod zakup prava prevoza preko reka i jezera, koja leže u unutrašnjosti kraljevine i mi smo o tim uredbama već nekoliko puta raspravljali. Rezultat svih tih rasprava i debata bio je taj, da je ta uredba vraćena u sekciju, da se tamo preradi. Mi smo je u sekciji preradili i sada pred vas iznosimo projekat Zakona o prevozu skelama i drugim plovnim objektima. Taj zakon o prevozu skelama i drugim plovnim objektima izmenjen je prema primedbama, koje su ovde učinjene i ja vas prema tome molim, da odmah pristupimo rešavanju u načelu, u pojednostima i u celini.

Vojislav Lazić: Ja sam se i ranije izjasnio protiv ove uredbi zato, što se njome oduzima pravo pojedinih opštinama, koje su one odavno stekle, da naplaćuju taksu za prevoz u korist svoje kase, odnosno da licitacijom izdaju pravo na prevoz, pa da dobiveni prihod unose u svoju kasu. To pravo pojedinih opština, koje leže pored reka, postoji već od pamtićka i zato ja i kažem, da je to njihovo stečeno pravo, koje im se sada oduzima u korist države. I ja smatram, da to nije na svome mestu...

Izvestilac dr. Slavko Šećerov: Tako nije po ovom zakonskom projektu.

Vojislav Lazić: Ovde stoji, da će zakupi koje država izdaje ostati i dalje u važnosti. S toga bih ja

bio za to, da se ovo stečeno pravo ne oduzima, jer nikakva razloga za to nema.

Izvestilac dr. Slavko Šećerov: Gde je to, u kojoj je to tački rečeno, da se oduzimaju opštinama njihova stečena prava?

Vojislav Lazić: Vi ovim zakonom dajete pravo državi na naplatu takse i time sankcionišete ono, što je bivši Ministar Saobraćaja Velizar Janković bio propisao, da tu taksu samo država naplaćuje.

Izvestilac dr. Slavko Šećerov: A šta vi želite?

Vojislav Lazić: Ja želim, da se ova uredba ne prostire na ona mesta gde su pojedine opštine stekle pravo na naplatu takse i hoću da opštinama to pravo ostane i dalje.

Izvestilac dr. Slavko Šećerov: Član 5. glasi: »Dosada izdati prevozi skelama i ostalim plovnim objektima pod zakup od strane naše države ili od drugih vlasti ostaju u sili i važnosti«.

Vojislav Lazić: Prošle godine je izdata jedna uredba i po toj uredbi država je uzela u svoje ruke izvesne prevoze opštinske i oni su ostali i dalje državi. U tome i jeste stvar, gospodo, što vi niste razradili ovaj zakon kao što bi trebalo to da bude. Ja nalazim, da ga niste doneli u duhu primedaba, koje su ovde pale i zato ja predlažem, da se ovo sekcijско mišljenje poništi i da se saobrazi napomenama, koje su ranije u odboru učinjene.

Dr. Pavle Čubrović: Ja bih molio g. izvestioča za jednu stvar. Ova primedba g. Lazića ima svoga mesta. Ako sekcija to slučajno nije predvidela i obuhvatila, ona treba to sada da uradi. Jer na pr. po pojedinih rekama, kao što je Lim, stanovništvo se prevozi jednim običnim čamcem s jednog mesta na drugo i taj je prevoz vrlo čest i vrlo skup. To je do sada bilo ne u opštinskom, nego u državnim zakupu. To je država godinama davala pod zakup i prihodi od toga išli su državi. Pitanje, koje je pokrenuo g. Lazić, umešno je i ja mislim, da bi te prihode trebalo ostaviti i pravo je da ostanu opštini, osobito u krajevima gde ih opštine upotrebljavaju.

S druge strane ja bih molio, što se tiče specijalno krajeva gde nema saobraćaja, gde nema puteva i gde nije železnica razvijena, da se uopšte, ako je gdegod fiksirano kolika je uopšte norma naplate i prevoza, da se to svede na minimalnu cenu i vrednost. To je moj predlog: da ostane u opštinski zakup, a s druge strane ta tarifa da bude smanjena na minimum, da bi se omogućio saobraćaj svetu.

Pavle Angjelić: Gospodo, ovo je jedna zabuna i ja vas molim, da se ne oduzme samoupravnim vlastima ovo pravo na prevoz skelama i ovde se kaže u čl. 4.: »Ministar Saobraćaja propisaoće pravilnik o tehničkom nadzoru skela i plovnih objekata, čije izdavanje budu vršile samoupravne vlasti«. (Dr. Čubrović: Ama koje vlasti?! To su ranije vršili sreski načelnici.) To je zabuna. Ovde bi se u specijalnom pretresu to moglo objasniti, ali treba da se primi zakon i da se predje na diskusiju člana po član. Ako bude nejasnosti kod koga člana, vi predložite što imate, jer je ovo opšte poznata stvar. Ja znam, da kod mene u okrugu ima sela, koja eksploatišu ovo pravo i to se neće oduzimati, nego će se regulisati pravilnikom, koji bude g. Ministar propisao.

Predsednik Miša Trifunović: Stavljam ovaj zakon o prevozu skelama i drugim plovnim objektima na primanje u načelnom pretresu. Ko je za to, da se ovaj zakon u načelu primi izvoliće sedeti, a ko je

protiv izvoliće dići ruku. (Svi sede.) Objavljujem, da je ovaj zakon u načelu primljen.

Molim, da se jave gospoda, koja žele da učine kakvu primedbu u specijalnoj debati, jer ću zaključiti prijem. Ima reč g. Lazić.

Vojislav Lazić: Kod čl. 1. stava drugoga, koji glasi: »Nadležne su vlasti za one reke, jezera i kanale, koje protiču kroz opštine, srezove i oblasti: opštinsko poglavarstvo, sresko načelstvo, oblasni načelnik, a za plovne reke i jezera i kanale, koje prolaze kroz dve ili više oblasti. Direkcija rečne plovidbe u Ministarstvu Saobraćaja«, a ja bih ovde dodao: opštine su nadležne i za one prevoze, koji su dosada bili u njihovim rukama i koji su uzeti iz njihovih ruku prošle godine. To im se ima vratiti na trag, jer vi niste vodili računa o ovoj uredbi, koja je donesena prošle godine a kojom bi se oduzelo to pravo izvesnim opštinama i ja bih želeo, da im se to pravo vrati.

Izvestilac dr. **Slavko Šećerov:** Ja pristajem na to, samo mi dajte formalni predlog.

Dr. **Pavle Čubrović:** Ja sam i malo pre kazao ono što sam hteo ovde da kažem, ali pošto je g. izvestilac pristao na ovaj formalni predlog g. Lazića, ja bih sad mogao da formalisem ovako: mesto prvoga člana u drugom stavu da prosto stoji; opštine će izdavati objekte na plovnim rekama, koje kroz njihovu teritoriju prolaze, pod zakup i prihvodi pripadće njihovim kasama.

Izvestilac dr. **Slavko Šećerov:** Primam primedbu g. Lazića u načelu.

Predsednik **Miša Trifunović:** Stavljam na glasanje čl. 1. sa predlogom g. Lazića. Ko je za to, da se on primi neka izvoli sedeti, a ko je protiv neka izvoli dići ruku. (Svi sede.) Objavljujem, da je čl. 1. primljen.

Kod čl. 2. i 3. nema primedaba. (Prima se.) Objavljujem, da su ovi članovi primljeni.

Kod čl. 4. ima primedbu g. Angjelić.

Pavle Angjelić: To je u vezi sa čl. 1. Ja sam hteo kod stava drugoga da dodam odnosno propisivanja pravilnika, na koji će način to pravo da ostane Ministru, da ne bi vršila jedna opština kako ona hoće i druga pak kako ona hoće. Zbog toga sam hteo da napišem formalni predlog, da na onim glavnim rekama pravo naplaćivanja prevoza bude samo u unutrašnjem saobraćaju i da se to pravo, što se tiče plovnih objekata, može protegnuti i na ladje, jer u međunarodnom saobraćaju ne sme da se ništa naplaćuje. To je, gospodo, što se tiče velikih reka i jezera. A što se tiče malih reka, imale su opštine, srezovi i okruzi kako je to gde bilo propisno pravo da naplaćuju i onda ja držim, da se to sada jednim pravilnikom treba sve da obuhvati i da se zadrži sadašnje pravo naplaćivanja taksa i izdržavanje objekata onim samoupravnim jedinicama, kojima je do sada to pravo pripadalo.

Izvestilac dr. **Slavko Šećerov:** Ja mislim, gospodo, da je ono što traži g. Angjelić već kazano u čl. 4., gde se kaže, da nadzor nad prevozima, skelama i ostalim plovnim objektima vrši Ministar Saobraćaja preko područnih organa i drugih državnih vlasti. Ministar Saobraćaja propisuje Pravilnik o tehničkom nadzoru nad skelama i plovnim objektima, čije izdavanje pod zakup budu izvršile samoupravne vlasti. Prema tome taj Pravilnik će morati da saobrazu sve skele i plovne objekte u ovom pogledu. (Čuje se: Ali neka se doda još »priznajući pravo za naplatu

takse samoupravnim telima«). Ta se primedba odnosi na čl. 1. gospodo.

Predsednik **Miša Trifunović:** Na pretresu je, gospodo, čl. 4. Tko je za to, da se primi po predlogu sekcije, neka izvoli sedeti, a tko je protiv neka digne ruku. (Svi sede.) Objavljujem, da je čl. 4. primljen.

Kod čl. 5. ima primedbu g. Lazić.

Vojislav Lazić: Ja sam učinio primedbu kod čl. 1. A g. izvestilac nalazi, da bi moja primedba trebala da dodje kod čl. 5. i ja nemam ništa protiv toga, ja samo želim, da se moj predlog primi i unese pa bilo u čl. 1. bilo u čl. 5.

Izvestilac dr. **Slavko Šećerov:** Dodatak g. Lazića bi glasio ovako: »Izuzetno od ovog, opštinske vlasti imaju i dalje pravo izdavanja pod zakup prevoza i na plovnim rekama, koje dodiruju njihov atar, a koji su prevoz i ranije imale«. Ja to, gospodo, primam kod čl. 5. kao drugu alineju.

Dr. **Pavle Čubrović:** Izostavite samo ovo »a koji su prevoz i ranije imale«.

Pavle Angjelić: Gospodo, dodajte da to pravo imaju opštine i ostale samoupravne jedinice.

Izvestilac dr. **Slavko Šećerov:** Član 5. bi onda glasio ovako: »Do sada izdati prevozi skelama i ostalim plovnim objektima pod zakup od strane naše države ili od drugih vlasti ostaju u sili i važnosti. Izuzetno od ovog, opštinske vlasti i dalje imaju pravo izdavanja pod zakup prevoza i na plovnim rekama, koje dodiruju njihov atar«.

Dr. **Pavle Čubrović:** Tu, gospodo, ima kontradikcije, jer kad država izdaje pod zakup, onda ima država i da naplaćuje.

Vojislav Lazić: Prema ovome, gospodo, može biti slučaj, da na jednom istom mestu izdaje pod zakup i država i opština.

Izvestilac dr. **Slavko Šećerov:** Po čl. 2. regulisano je, koje će pravo prevoza izdavati državna vlast odnosno Direkcija za Rečnu Plovidbu. Iz člana prvog se jasno vidi, gde će pravo prevoza izdavati država a gde sreska ili oblasna načelstva.

Predsednik **Miša Trifunović:** Gospodo stavljam na glasanje čl. 5. ovako kako ga je g. izvestilac pročitao. Ko je za to, da se ovaj član ovako primi, neka izvoli sedeti, a ko je protiv neka izvoli ustati. (Svi sede.) Objavljujem, da je čl. 5. primljen ovako, kako ga je g. izvestilac pročitao.

Kod čl. 6. i 7. nije bilo primedaba i ja ih stavljam na glasanje. Ko je zato, da se ovi članovi prime neka izvoli sedeti, a ko je protiv neka izvoli ustati. (Svi sede.) Objavljujem, da su čl. 6. i 7. primljeni.

Time je izglasan u specijalnoj debati svaki član i sad vas molim, da pristupimo definitivnom glasanju. Izvolite čuti g. sekretara.

Sekretar dr. **Pavle Čubrović** proziva poslanike da glasaju.

(Posle glasanja.)

Predsednik **Miša Trifunović:** Gospodo, glasalo je svega 14 poslanika i svi su glasali »za«. Objavljujem, da je ovaj Zakon o prevozu skelama i drugim plovnim objektima definitivno primljen.

Gospodo, ja vam predlažem, da današnju sednicu zaključimo i ja Vas molim, da obratite pažnju na dnevni red sutrašnje sednice, koja će biti u 10 sati pre podne, koji ću predložiti.

Hoću da vam napomenem, da su gospoda iz Jugoslovenskog Kluba, koja zbog Božića ne mogu da prisustvuju sednicama, zamolila, da se na dnevni red za sutra i prekosutra stavljaju stvari, koje njih ne

tangiraju i ja sam im obećao, da ću tako učiniti. Ja ću vam učiniti predloge i staviću vam na glasanje. Prvo ću staviti na dnevni red one stvari, koje smo danas skinuli sa dnevnog reda. Za dnevni red predlažem:

1. Pretres izveštaja II. sekcije o nošenju oružja;
2. pretres izveštaja II. sekcije o žandarmeriji;
3. pretres izveštaja I. sekcije o dodacima na skupoću i t. d.;
4. pretres izveštaja o platama opštinskih činovnika u Hrvatskoj;
5. Pretres izveštaja o Uredbi o drž. računovodstvu i
6. Pretres izveštaja o uredbi o priznanju zaslužnim licima. (Prima se.)

Pavle Angjelić: Neophodno je nužno, da umolim g. predsednika, da potraži od I. sekcije, posebno od g. Ninčića uredbu o platama Ministara na raspoloženju. (Čuje se: Tako je.) Ta je uredba izišla iz sekcije i ostala je kod g. Ninčića, da se konsultuju radikalni i demokratski klubovi. Ta uredba, gospodo, još ni do danas nije vraćena ni sekciji ni odboru. I pošto je važno, da se ta uredba reši i da se te plate jednom regulišu i ograniče, ja molim g. predsednika, da tu uredbu zatraži od g. Ninčića.

Predsednik Miša Trifunović: Gospodine Angjeliću, ta uredba nije došla do mene, a ja bih je inače stavio na dnevni red i staviću je, kad mi bude došla. Ja sam je nekoliko puta tražio a tražiću je i ponova.

Nedeljko Divac: Imam, g. Predsedniče, da vam uputim dva pitanja. Mi smo se na jednom sastanku pre dva dana sporazumeli, da se svima sekcijama uputi jedna predstavka, u kojoj smo zahtevali, da nam podnesu tačan spisak uređaba, koje treba da se stave van snage i sekcije to su trebale da izvrše do 24. o. m. Danas je 24 i prema tom našem sporazumu sekcije su trebale da podnesu spisak uređaba, koje treba da se ukinu. Ja bih molio g. Predsednika, da li je to svršeno.

Predsednik Miša Trifunović: U koliko znam, g. poslaniče, to još nije svršeno. G. sekretar kaže, da je razdat popis tih uređaba koje treba da se stave van snage.

Nedeljko Divac: Ja bih Vas molio, g. Predsedniče, da uputite predstavku svima sekcijama, da izrade spisak sviju uređaba za koje su našle, da ih treba staviti van snage, tako da mi imamo pregled tih uređaba o kojima možemo doneti odluku na jednoj od idućih sednica.

Predsednik Miša Trifunović: Postupiće se tako.

Nedeljko Divac: Mi smo isto tako doneli zaključak, da se učini predstavka, da se izvrši klasifikacija onih uređaba, koje ne mogu biti stavljene van snage, koje moraju da se reše po čl. 130. Ustava i na uređbe, koje se mogu rešavati kao zakoni za izjednačenje zakonodavstva po čl. 133. Ustava. Ja bih molio g. predsednika za odgovor, da li je u tome pogledu što učinjeno.

Predsednik Miša Trifunović: Ja vas mogu obavestiti, da smo imali jedan sastanak sa predstavnicima stranaka i da smo uređbe kategorisali u tri kategorije i to u prvu kategoriju stavili smo uređbe, koje treba da se ukinu. U drugu kategoriju dolaze uređbe, o kojima može biti diskusije, to su važne uređbe, koje su vidite na pretresu. U treću kategoriju dolaze uređbe, o kojima smo se složili da neće biti diskusije i koje ćemo imati prosto da izglasamo kako su rešene u sekcijama, jer je i tako bolje, nego li da ne dodju nikako na pretres, a mi sada pretre-

samo one uređbe, o kojima imamo razna mišljenja. Te uređbe, o kojima neće biti velike debate, doći će 27. o. m. na pretres, a mi smo se sporazumeli, da ih bez debate izglasamo, jer je i tako bolje nego da ostanu kao što su do sada bile.

Pavle Angjelić: Odnosno predloga g. Diveca, da se donese odluka odboru po uredbama koje se ukidaju, ja mislim, da bi laške bilo i pouzdanije bilo, pošto se na sekcije ne možemo oslanjati, jer i po prvom rešenju, koje smo doneli, nije ništa izvršeno. Sasvim je bolje da razmislimo o tome, da se donese jedan zakon, a ja ću to spremiti, u kome će se kazati ovako: da sve uređbe prestaju važiti izuzimajući ovih iz spiska uređaba, koje smo obnarodovali. I zato je potrebno obratiti se svakome Ministarstvu, da razgleda svoje uređbe, koje je uputilo Zakonodavnom Odboru, pa ako su te uređbe preinačene i pregledane u Zakonodavnom Odboru i oglašene za zakone, onda dobro; a ako nisu, neka Ministarstvo izjavi koje uređbe želi da ostanu kao zakoni, a koje ne želi. Jer te uređbe, koje se ukidaju, to su one, koje ministarstvo želi da se ukinu. Jer tačno će po ministarstvima to pre učiniti, da pošlju spisak tih uređaba Zakonodavnom Odboru, nego što bi uradile sekcije i onda da se u jednom zakonu 28. decembra kaže: Sve uređbe, koje su ostale nepregledane, uništavaju se izuzimajući onih za koje ministarstvo bude tražilo da ostanu u važnosti i da se za te uređbe, koje ostaju nepregledane, ostavi u tome zakonu jedan rok, u kome će se pozvati vlada, da podnese izmene i dopune, te ćemo na taj način i tim uredbama učiniti kraj u koliko se nije mogao postići pregled po propisu Ustava. A da se sve one uređbe, za koje je ministarstvo izjavilo preko sekcija da se ukinu, da se ukinu, i da udju u taj zakon. O tome treba razmisliti i ja ću spremiti napisan predlog

Predsednik Miša Trifunović: Ja ću u kratko odgovoriti. Vi nas g. Angjeliću upućujete, da se u ovim nevoljama obraćamo dotičnim ministarstvima, te da nam ona kažu, koje uređbe treba odmah da ukinemo. Verujte, da za ovo 3—4 dana do 28. mi imamo najviše rada. Pa ta korespondencija dok to pošljemo i kako se to radi po našim ministarstvima i dok se oni sporazume o tome, proći će 4 dana. Zašto da mi tražimo pomoć od ministarstava; kad smo mi bolje upoznati sa tim uredbama, nego oni, a naročito vi koji ste radili po sekcijama, jer ste duboko ušli u te stvari, te je bolje da mi to učinimo nego da to činimo preko ministarstava. Mi smo imali sastanak sa predstavnicima stranaka i na tome sastanku izvršena je tačna klasifikacija koje uređbe imamo da izglasamo bez debate, koje sa malo debate, a koje da ukinemo. Ima reč g. Halilbeg Hrasnica.

Dr. Halilbeg Hrasnica: Gospodine predsedniče, nedavno je vraćena sekciji uredba o izbornom redu u Sloveniji. Ova uredba je svršena i ima samo da se u poslednjem čitanju primi. Mi smo tu uredbu vratili sekciji, da je pregleda i da se ta uredba protegne na Dalmaciju i Bosnu i Hercegovinu. Ja molim, da mi odgovorite, da li je sekcija o toj uredbi podnela svoj izveštaj i ako jeste, molim, da se stavi na dnevni red.

Predsednik Miša Trifunović: Ta uredba, koliko se sećam prilikom našeg sastanka sa predstavnicima stranaka, metnuta je u kategoriju uređaba, koje će se lako izglasati i izglasaće se prema sporazumu bez debate 27. o. m.

Današnju sednicu zaključujem a drugu zakazujem za sutra u 10 časova pre podne.